العشق نار یحرق ما سوی الله
مصدر حسنات باقی مورد عنایات یزدانی فضیلت پناه سید فضل شاه صاحب ساکن نوانکوٹ
بفرمائش محمد الدین فوقؔ لاہور
در مطبع اسلامیه واقع لاهور طبع شد

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

دربیان حمد وثنائے اللہ الصمد حضرت جناب باری تعالےٰ عز اسمہ وجل شانہ گوید

اول حمد ثنا خدا تائیں جس عشق تھیں کل جہان کیتا
نبی پاک رسول معشوق کر کے مخلوقات کو لوں عالیشان کیتا
دیکھے سروری دو جہان سندی پھیر چا سرور سرداران کیتا
نوروں شمس و قمر منور کر تارے روشن ہر اک آسمان کیتا

جان صرف جانان جہاں کن آ دم نال عالم آبادان کیتا
جو جو مرسلاں نوں منصب ملے سبھے دیکھے نبی ختم المرسلان کیتا
لوح قلم چوداں طبق عرش کرسی سبھ عشق سیتی نگہبان کیتا
فضل خدا پیدا عاشقاں تے جہڑوں عشقنے آن مکان کیتا

درنعت احمد مجتبیٰ محمد مصطفےٰ سرور کائنات مفخر موجودات خاتم النبیین رحمۃ للعالمین صلے اللہ علیہ وسلم گوید

دوجی نعت آکھاں نبی پاک تائیں جیندے شان قرآن نزول ہویا
نبی اوادنےٰ کولوں ہے اقرب وچہ خاص جناب قبول ہویا

احد نال ہویا اک ذات محمد جس رات وصال وصول ہویا
فضل شاہ پرواہ کی عاشقاں نوں جنہاں شفیع پناہ رسول ہویا

درصفت اصحاب کبار

پہلا یار صدیق رسول سندا جس صدق یقین کمال کیتا
تیجا ابن عفان عثمان منیں ساری عمر نہ غیر خیال کیتا
چارے نور احمد محمد احمد نال نور خدا اتصال کیتا

دوجا عمر پچھان ایمان سیتی سچا قول اجہنے صل نال کیتا
دیکھ وچہ قرآن دے جو ہاں تائیں یاد آپ اللہ جل جلال کیتا
فضل یار چوتھا علی شاہ مردان نیردان آکھے لالولال کیتا

درمدح جناب پیردستگیر حضرت غوث الاعظم سید عبدالقادر جیلانی قدس اللہ سرہ العزیز

عالی پاک جناب ہے غوث اعظم محی الدین جہاں دا پیر میراں
جس مرید پچھے بھیڑ دھیر کیتے توڑے پیر چا بندا سیر میراں
باہر کڈھیا ڈبیاں بیڑیاں نوں کرامات دے نال زنجیر میراں

نال اک نگاہ دے شاہ کیتے کئی لکھ کنگال فقیر میراں
ہو کمال گوشے منگے دعا چلا لائے جیف مراد تے تیر میراں
فضل شاہ نوں کجھ پرواہ ناہیں جیندا پیر میراں دستگیر میراں

در بیان سیر یاراں ہم جلیس در باغ و بہار گوید

اک روز آہا چنگا عید کولوں رل سیر گئے سارے یار میاں
باغ باغ ہوئی یار باغ جاکے رنگا رنگ دی دیکھ بہار میاں
کئی مست ہوئے سرو دیکھ سدھا کئی دیکھ مجنوں مجنوں دال زار میاں
اکھیں یار دے نال شال دیندے کئی نرگس دیکھ بیمار میاں
کئی رکھ محبوب خیال والا مہدی دیکھ دے دست چنار میاں
کئی دیکھ شمشاد اشاد ہوون کئی موتیئے دے دیکھن ہار میاں
کر کے یاد رخسارے تے رخ دلبر کئی دیکھ رہے لالہ زار میاں
فضل شاہ سارے یار سیر کرکے اوڑک بیٹھ دے نال قرار میاں

در بیان سوال کردن درباب تصنیف قصہ سوہنی مہینوال گوید

وار و وار گفتگو کرنے آہے یار جو سگھڑ سجان بیلی
کوئی علم توحید دا کہے نکتہ کوئی شرع دا کھول بیان بیلی
کوئی کہے سرود پریم والے کوئی دے بیٹھا تار تان بیلی
کوئی کہے خدا دی قسم مینوں میرا یار ہے دین ایمان بیلی
کوئی گل سلونڑا عاشقاں دی کوئی گھت دیندا گھمسان بیلی
اوڑک کرن سوال اکال مینوں گلاں ساریاں نوں اپن چھان بیلی
اکھن سوہنی تے مہینوال والا کرد گل بیان عیان بیلی
فضل شاہ قصہ الفوں ہے تاکر دو شعر پنجاب زبان بیلی

مقولۂ شاعر

یاراں عقل شعور تھیں دور کہیا ایس بات کولوں میں پشیمان ہویا
مینوں یاد سو کھا شعر بہت اوکھا گو تہ عقل نادان حیران ہویا
اوڑک بھلا چا قبول کیتا قصہ جوڑنے طرف دھیان ہویا
فضل شاہ اللہ تے رکھ تکیہ کیہڑا کم جو نہیں آسان ہویا

در بیان مشورت کردن شاعر بادل خود در تصنیف و ماجرائے عاشقاں گوید

بیٹھ جیو دے نال صلاح کیتی پا یا دوستاں جدوں سوال میاں
قصے عشق دے مینوں ہوش نال کسنا دار رکھنا پیر سنبھال میاں
عشق وچ مصیبتاں بہت مشکل بندہ کون جھلے اوہ جھال میاں
لکھاں پیر ولی عشق ڈوبتے گل پا پریم دے جال میاں
عشق عقل بھلا کھوہ دا نہ آدم جنتوں دے نکال میاں
ابراہیم تاہیں ایس عشق ظالم دتا چخا نمرود دی ڈال میاں
یوسف ابن یعقوب نوں کھوہ پایا ایس عشق نے خواب دکھال میاں
مٹھی خواب دے وچ طیموس بیٹی صورت یوسف دی دیکھ کمال میاں
ظالم عشق نے مار شہید کیتی بی بی فاطمہ دی دونویں لال میاں
ڈھول روم تے شام دے شاہ تائیں عشق مار لیا ڈھول ڈال میاں
شاہ قیس حسین نوں مجنوں لوک کہندے بیشک ہویا مثال ہلال میاں
لیلاں وچ محلاں رہن نت روندی دیکھ یار دا منڈا حال میاں
رانجھا تخت ہزارے دا چوہدری سی ایس عشق کیتا چرال میاں
بیلے وچ ہیلی پچھے پھرے کملی کھٹی عشق دی ہیر سیال میاں

آدم جام دی بیٹی جیندا نام سسی گئی یار پچھے تھلے وال میاں
پنوں کیچمکران تھیں عشق آندا تھلاں وچ مویا سسی نال میاں

فرہاد پہاڑ نوں چیر مویا شیریں واسطے کٹھن محال میلیں
شیریں تلخ فراق دے نال رُنی سارا جیو دا خون اُچھال میاں

سعیار دتی جان یار تائیں چندر بدن موئی قول پال میاں
مرزے تیر کھادے خاطر صاحباں دے گئی ٹوٹ کلیجیوں بھال میاں

موئی صاحباں بھی ایسی عشق اندر کیتا یار دے نال وصال میاں
منصور سولی اُتے چاہڑ دتا ایس عشق نے بلّی ایہو چال میاں

شمس جیہا نہیں کھل اُدھیڑ سُٹی کیسے ملکی نوں پئے جنجال میاں
مست ہو چکور نے دید لائی دیکھے چن دا حُسن جمال میاں

چکوے چکوے نوں عشق کمال ہویا راتیں کنڈھیاں تے کرن چال میاں
بھوراں بلبلاں نے بہت پیار سیتی کیتی نال پھلاں قیل قال میاں

لکھاں پتنگ تے پتنگ ہو کے صورت سوہنی ویکھ مثال میاں
بہلول شہیداں وصال سندا چھوڑے الٹڑا بال میاں

بناں ماریاں مرن ان مرے ظالم کو تیک نے چھڈ دا خیال میاں
لکھاں عاشقاں نوں ایس عشق ظالم کیتا بھجے وانگ حلال میاں

روڈا ہو یا حلالی دے عشق پچھے عاجز ہو فقیر کنگال میاں
عشق سوہنی وچ چنہاں ڈُبی پھیو بیٹھ پیا مہینوال میاں

جیندا ایہ تفصیل بیان کراں محرم حال یاراں دا محرم حال میاں
فضل شاہ مارے عشق خونی کئی کھونیاں سٹیاں گال میاں

در بیان منع کردن شاعر خود را از پند و نصیحت گوید

بس بس ساعت ایہ نہ ہئی عشق جاندا نہیں بھیڑیاں نوں
متاں سب نصیحتاں گھول پیوے کائی چھیڑ یائی اچھیریاں نوں

ہن گل مقصود دی آکھ موہوں چھوڑ ساریاں جھگڑیاں جھیڑیاں نوں
فضل منگ دعا خدا کولوں جہڑا پار لائی لکھاں بیڑیاں نوں

در بیان دعا کردن شاعر بجناب مجیب الدعوات و امداد خواستن در شعر کردن

قول یار دا بہت ضرور ہویا کیتا دوستاں نال اقرار اللہ
میتوں عقل شعور دی داد بخشیں فریاد کراں ہوں گنہگار اللہ

تیری مہر ہووں تاں شعر ہووے میٹھے حرف دا نہیں تکرار اللہ
ڈگے شعر دا بحر پر لہر مجھتا نہیں شعر سندی منوں سار اللہ

کریں شعر میرا اسیں ساریاں تیتھے فضل دا نہیں شمار اللہ
فضل شاہ فقیر دی لگی سندا نال فضل کریں بیڑا پار اللہ

در بیان آغاز قصہ و ذکر گلگو تلا ساکن گجرات میگوید

اک شہر گجرات چنہاں اُتے اوہدے وچ تُلا گھمیار آہا
اوہ تم ذات بجیب نصیب والا مشہور سرکار دربار آہا

افلاطون لقمان شاگرد اسدے عقل ہوش دا بہت ہشیار آہا
گویا چین دا سی چینی ساز تُلا نال کسب کمال دے ہار آہا

کوزے بادئیے کرے طیار ایسے جس ویکھیا سو طلبگار آہا
جاکے نذر گذران دا پیش شاہاں ایس چال کنوں ہال دار آہا

اپنی قوم دے وچ سردار آہا عزت شان والا اقتدار آہا
فضل شاہ ہر صفت موصوف تلّا نیک نام بے انت شمار آہا

دربیان تولد شدن سوہنی در خانہ تلّا گلگو گوید

اک وزگیا تلّا وچ محلاں رکھ جیؤ تے شوق کمال میاں
سورج فیض دی آئیکے چمک ماری پتھر وچ ہویا پیدا لال میاں
جدوں گذر گئے نو ماہ پورے کیتی دردنے بہت بیحال میاں
پچھلی رات لڑکی پیدا ہوئی چہرہ چمکدا جن مشال میاں

سپ ابر نیساں دے کرم کولوں باردار ہویا موتی نال میاں
کیتے کرم خدائے دے راست ہوئے حمل نال ہوئی اوہدی آل میاں
دائی آن کیتا سبھ کارخانہ جو کچھ جگ جہان دی چال میاں
فضل شاہ اسدا سوہنی نام رکھن سوہنا دیکھ کے حسن جمال میاں

دربیان پرورده شدن سوہنی در کنار والده خود

سوہنی رات شب قدر دی جنم لیا وچ پوڑے عشق دے پایو نے
جو کچھ شرع شریف دی بات آہی ملاں سد کے بانگ دیوایو نے

جیہڑی گڑھتی ملی سارے عاشقاں نوں سوئی سوہنی دے مکھ لایو نے
فضل شاہ سوہنی جمدی رون لگی ویکھ عقل تے ہوش بھلایو نے

دربیان پرورش یافتن سوہنی در کنار دایہ عالی پایہ میگوید

مانو سوہنی دی سدا دائی دیندے سوہنے پالنے پاوندی سی
ہو گئی شیرنیاں دودھ پی کے رکھن ٹھنڈڑے نال چٹاوندی سی

دائی بہت پیار تے مہر سیتی نت اپنا شیر پیاوندی سی
فضل ودھے ہے دیسی ہائی ہن لگی جیوں ماں تے باپ بھاوندی سی

دربیان پرورده شدن سوہنی و رسیدن بسال دوم

دوجے ورہے دی سوہنی ٹرن لگی کرے نال اشارتاں گل میاں
لکھ چوہدویں رات دا چن آہا سوہن تختیاں ہسیاں گل میاں

جیکر گل کردی لکھ ول ہندے اجے گل دا انہیں سی حل میاں
فضل لکھ شیرینیاں مانو اسدے کول مٹھی کھولوندی جھل میاں

دربیان سال سیوم گوید

ورہے تیجے دی ہوئی جان سوہنی سعی ہوں گل کردی نال نار میاں
کدی نال آڑیاں بھج کے کھیڈدی سی کدی روپیندی زار زار میاں

مائی باپ قبیلڑا خویش سارے کردے جیؤ تے جان نثار میاں
فضل شاہ کھڈاویاں سوہنی نوں مائیاں گئی گولیاں سن خدمتگار میاں

دربیان سال چہارم گوید

چوتھے ورہے سد اسنیار تائیں ماں بہت گہن وہناوندی سی
کھنوں ست و نال کارن سوہنی دی ماں بیٹھ کے پاس گھڑاوندی سی

کرے ترت تیار نا دیر لائے جو کجھ سوہنی چاہوندی کھاوندی سی
فضل شاہ میاں نوں چاہ کر کے گوڑیاں سد کے پاس کھڈاوندی سی

در بیان سال پنجم میگوید

وہے پنجویں چھنڈیاں سوہنی ویلیں ماں گندکے خوب سنواریاں جی
پائی مشر مدی تیر سلوار اُسدے رہی کھیڈدی پھر کواریاں جی
انگل پا کُڑتی اتے دی چنی فوجاں گُندے ملک تے چاہڑیاں جی
فضل شاہ الکھیں سرمے ہاریاں سن جیہیں تیر کٹاریاں دھاسیاں جی

در بیان سال ششم میگوید

وہے چھیویں گُڈیاں کھیڈدی سی پاپایاں اہل سہیلیاں نیں
سوہنی بھے سٹر اہے سوہنیاں نے رلائے ربیے بھاگ حویلیاں نوں
لیکے بیٹھدی بُہت پیار سیتی شیش محل اندر وچ اکیلیاں نیں
فضل شاہ میاں نال اوہدے دیندیں جنت کے ملن جیہی بیلیاں نیں

در درس خوانی سوہنی و ذکر سال ہفتم گوید

وہے ستویں چھپے قرآن سوہنی نال نیک کے بن صفائیاں
سبق یاد کرکے بیوی اپنی نوں دیوے نوک زبان سنائیاں
عین میم ہمزہ ہر حرف سارے کرے نال طریق ادا سیاں
فضل شاہ سوہنی اک سال اندر یاد کیا کُل قرآن منگا سیاں

در خوش اوقات گذاری سوہنی گوید

وہے اٹھویں سد سہیلیاں نوں نال پیار دے چھوپ لپاوندی سی
نازک باہیں الار کے تند پائی نال شوق دے کتدی گاوندی سی
متھا چمکدا بدر منیر وانگوں نک نتھ بلاک سوہاوندی سی
فضل شاہ وانگوں خوشحال سوہندی غنچے جیہے تے مول کھلاوندی سی

در بیان جمال کمال سوہنی و ذکر سال نہم گوید

ناویں ہے سی حسن نے چمک ماری حوراں جنتی ویکھ شرمان میاں
مرگ ویکھکے اکھیاں سوہنی دیاں وچ جنگلاں دے حیران میاں
اکو ہاں پستان پٹھان دوویں بیٹھے پکڑ کے تیر کمان میاں
فضل مکھڑے تے خال سیاہ گویا حبشی چمن دا نگہبان میاں

بہ تعریف حسن سوہنی و ذکر سال دہم گوید

دسویں ہے چڑھا دندی مست نکلاں چاندی سیں جیہیں سوہنیاں نیں
کدی بے سلو کدی بھوچھن کیسی چھائیلاں بیج پھلکاریاں نیں
کدی دو مصنی لئی کے پیو جیہی کدی بیچ دندی نال پھلکاریاں نیں
فضل کُڑتیاں نال ہنڈاوندی سی سوہنی سرخ سفید کناریاں نیں

ایضاً در وصف سوہنی در بیان سال یازدہم گوید

وہے یارھویں عقل شعور آیا کیتا نور خدا ظہور میاں
کتیں شرم حیا دے نال سکھے کس طرف نہ ویکھدی چلیاں
مائی باپ تائیں کرکے جی جی بجے لیاوسا ادب آداب میاں
فضل بھلا کرے نگاہ سوہنی گئی شاہ ہو جان گدا میاں

ایضاً در بیان حسن حسین سوہنی و تذکرہ سال دوازدہم

ورہے باڑھویں وچہ پروار سوہنی جویں چھوہویں چن پوار بیلی
کوئی مُٹّے جُتّی کوئی لے پوتی کوئی گُندی باہنہ اولار بیلی
کوئی پا سر کوئی پا کجل تو کدار رکھے کالی دھار بیلی
کوئی تیر نگاہ دے نال دیکھے ترکھے نین جیوں تیز کٹار بیلی
سیاں اک توں اک چنگیاں سن اہیر سوہنی سی سردار بیلی

اتے وچہ بیٹھی سیاں نال سوہنی پئی چرخیاں دے گھمکار بیلی
کوئی ملے دنداسڑا کوئی سرخی کوئی لاوندی ہار سنگار بیلی
کوئی حسن تے ہو مغرور بیٹھی کوئی گل کردی نال پیار بیلی
کوئی واسطے پھاونے عاشقاندے پائے زلف نوں پیچ سو وار بیلی
فضل شاہ تعریف ہن سوہنی دی ذرا آکھ دیہو مزیدار بیلی

ایضاً تعریف خوبصورتی سوہنی

چہرہ سوہنی دا چن چیر گھڑیا دہی جھت چاندی سونے نال آہی
جویں سورج دی طرف نا دھیان ہووے ایویں حسن بیمثال آہی
سوہنی نام آہا سچے نین اُسدے سوہے ہنس تے مور دی چال آہی
سوہنی وال کمال دراز اُسدے سوہنے ہونٹھ سُرخی لالو لال آہی

کھل پٹّے دسی چمکاندا آہی ہو لٹھ کریر دی سال آہی
سینہ صاف سی دند بلور کولوں ہو یوسف نا وچ خیال آہی
سوہنی تنگ خسار انار دانگوں سچے ہنے گھنڈیے سو سنغل آہی
فضل سچ دی سوہنی ہنی سی لڑی موتیاں دی ڈاوال آہی

ایضاً در اوصاف جمال بے مثال سوہنی گوید

اوہدے نین گستنبے دے رنگ آہے سر مہ پاوندے خون گذاریاں نوں
متھا چودھویں رات دا چن آہا سوچ کرے قربان ستاریاں نوں

نک وانگ تلوار دی دھار آہا پائی دھاڑ ہزار وچاریاں نوں
فضل خاص تصویر کشمیر دی سی ہیچ شان دیکھن بیماریاں نوں

ایضاً در ثنائے حسن سوہنی گوید

ہونٹھ لال اُسدے وانگ لعل آہے تے لعل دیکھ شرماوندے للیاں نوں
دل دوال پیچ سو دی گھنگھرتے لوک ناگ سن زلفاں کالیاں نوں

بھوں والیں اُسدیاں والیاں نے لیا لُٹ جہان دے والیاں نوں
فضل باں چلن سکھا دی سی اکھیں کالیاں تے متوالیاں نوں

ایضاً در تعریف زیورات سوہنی گوید

سوہنی حسن دی کان شاک آہی ٹکا وانگ سورج لاٹاں مار دا سی
عطر دان گمانے نال بیٹھا فصل بہار سہاوندا سی

چمپا کلی نے پیر تے ولی مٹھی چمکار چمکار تلوار دا سی
فضل شاہ نگاہ جے کرے سوہنی جگ جان جلن نوں وار دا سی

ایضاً دربیان خوش وضعی سوہنی گوید

سوہنے دند آہے دانے موتیاں دے سوہنے طور رکھے پالو پال میاں
نیمخواب آہے دوویں نین اُسدے سوہنا مُکھ مہتاب مثال میاں
نال ناز دے قدم اُٹھاوندی سی حلقہ پا خلخال ہلال میاں
سینے صاف تے سیو ولائتی سن سُلفاں ناگ آہے رکھوال میاں
آئی ہنس تے مور دی چال سوہنی شیریں طوطی مثال مقال میاں
فضل شاہ جہان نے جان ہویا ویکھ گرم بازار جمال میاں

ایضاً دربیان جمال با اجمال سوہنی گوید

بازو بند آہے بند عاشقاں دی لکھاں ٹلیاں نوں بندیوان کیتا
کئی ہو سنبل چھاتی ٹینیاں نوں اوہدے زلف کالی پریشان کیتا
زلف سر خم تے کفر اسلام کنوں نام وچ ہندو مسلمان کیتا
لگے گل کیس آہے اوہدے عنبر بھنے کالی ناگنی دیکھ طوفان کیتا
پازیب نے پیچ پائے کان پھول طول جہان کیتا
فضل شاہ میاں نالے پٹ دینے نالے پٹ جہان ویران کیتا

دربیان تعریف زیورات سوہنی گوید

موہن مالا نے موہ جہان لیا کٹھمالا کیتی کٹھن جان جانی
کنیں سوہنیاں جھمکیاں جھمک لائی چن چمکدا جیوں آسمان جانی
گل دے نام بدنام تمام کیتی سیکل بکل کرے جہان جانی
فضل شاہ چھلے دی آندار اُسدے اک پل اندر چھل جان جانی

ایضاً دربیان خوب صورتی سوہنی گوید

زلفاں ناگ کالے کنڈل دار آہے باجھ چھیڑیاں مل دے ڈنگ میاں
اکھیں جنہاں کنوں نین جاگن حسن بے سند صفت نہ خلق توں منگ میاں
اکھیں کس تفنگ نسنگ مارن باجھ سنگ کے بیندیاں جنگ میاں
فضل شمع محبوب دے مکھ اُتے عاشق مرن شتاب پتنگ میاں

ایضاً دربیان زیورات سوہنی مے گوید

بندیاں بند کرن گلے عاشقاں دے زنجیریاں چک زنجیر کیتے
نوچاں بخچیاں والیاں دی لال ودی آن بنہچیاں لکھ ہے سیر کیتے
کڑے شیر مونہیں سن شیر وانگوں جنہاں پیر فقیر دلگیر کیتے
فضل ہسکے گل گنوانا ہیں اوہدے ہنس نے شاہ فقیر کیتے

ایضاً دربیان تعریف جمال سوہنی گوید

سوہنی عاشقاں دے لہو نال رتی نذک پیر جو پھل گلاب میاں
سکھاں نال فقیریاں جنہیں کیتی اینویں عاشقاں دے بنی باب میاں
لڑیاں میتیاں والڑیاں جالی پھیر ماریا آن پنجاب میاں
فضل شاہ فقیر ہو گئے لکھاں ویکھ حسن محبوب دی تاب میاں

مقولہ شاعر منع کردن خود را از بسیاری اوصاف سوہنی گوید

رکھ صفت ثنا موقوف ایتھے سدے کہن جھنیں حسن کمال بیلی
جاکے بلخ بخاریوں ڈھونڈ لیاؤ کارن سوہنی دے مہینوال بیلی

متاں مینے مہاں نجے جان ہوکے ایڈی حسن دی اگ نا بال بیلی
فضل وچ گجرات دے سی آن اُسنوں کرو سوہنی نال وصال بیلی

دربیان آغاز قصہ و ذکر عالی سوداگر گوید

سنو بلخ بخارے دی گل میتھوں وڈا وتوں شہر سن بہت آباد پیارے
اک غنی آہا سخی مرد بھاری کرے نت خداؤں یاد پیارے
نت کرے سوداگری ہر سودے رکھے پیر فقیروں شاد پیارے
جتنے لوگ سوداگری کرن والے سبھناں دے پیسے سندی داد پیارے

امن چین سی راج چو غطیاں دا کوئی کرے نہ نال فریاد پیارے
وچ بلخ بخارے دے محل اُسدے آہا مال دنیاں آزاد پیارے
ہیسی ذات دے مغل اصیل مرزا عالی نام تے نیک نہاد پیارے
فضل شاہ سب چیز موجود آہی پر نہیں سی اک اولاد پیارے

رفتن مرزا عالی در کوہ بخدمت فقیر ولی اللہ تاکہ دعاے او قبول شدے باشد بہر فرزند

ایس بات کولوں پریشان ہوکے گئی عیش جہان دے بھول یارا
غماں گھیر چوفیر اندھیر کیتا لین دین آرام نا مول یارا
جیکو ہتھ اٹھا دعا منگے کرے ترت خدا قبول یارا
سُنکے گل مرزا گیا غار اندر ویکھے جائکے اوہ مقبول یارا

کسے نال نا ہسکے گل کردا رہے رونڈا نت ملول یارا
کسے آرضایوں گل ٹوری اک فقیر ہے قبر رسول یارا
وچ غار فلانی دے رہے خفیہ کھائے گھاہ تے برگ ببول یارا
فضل شاہ فقیر نے ویکھ کہیا وچ غار آیوں کت سول یارا

دربیان عرض کردن مرزا عالی سوداگر و دعائے خواستن از و از بہر فرزند گوید

ہتھ جوڑ فقیر نے عرض کیتی ڈبی تار سائیں ٹر بی تار سائیں
میرے ملک دولت دا مُل ناہیں ہیں لاچار سائیں میں لاچار سائیں

بیڑا وہن دی انت دریا میرا لائیں یار سائیں لائیں پار سائیں
کرکے فضل دو اولاد مینوں بخشنہار سائیں بخشنہار سائیں

دربیان دعائے کردن فقیر روشن ضمیر گوید

مغل نیک ساعت رجوع آن ہویا آئی پہل مقصود دی باس میاں
سُنکی ویل تیری رب ہری کسی جاہ جیونی رکھ دھراس میاں
تینوں رب فرزند دلبند دیسی نال فضل بچا دی آس میاں

دعا ہتھ اٹھا فقیر منگے جاہ کم تیرے ہوئے راس میاں
نا کر چت اداس او داس سائیں دے وسواس ہو بیوسواس میاں
فضل شاہ پر چودھویں سال دینوں کرسی عشق کمال اوداس میاں

دربیان آمدن مرزا عالی سوداگر درحرم سرائے خود

مرزا دے تعظیم تقصیر تائیں آیا حرم خانے نال چاہ دی جی
شگاں مدتاں دا ہویا سیو ہریا واہ واہ ایہ کم اللہ دی جی
رات چودھویں چندی چانی سی وچ اک ہویا نال ماہ دی جی
فضل شاہ وچ شمار آون جو جو فضل ہوون اوس شاہ دی جی

تولد شدن پسر درخانہ مرزا عالی سوداگر شہر بخارا

اوسے رات وصال دی بات بیتی ہوئی نال امید حضور میاں
صبح وقت بیٹا پیدا ہویا گیا کھنڈ جہان تے نور میاں
گئے گیڑے گذر نو ماہ پورے دائی سدیا نال ضرور میاں
فضل شاہ جیکر کھریوں منہہ وسی ناہیں رب رحیم تھیں دور میاں

خبر رسانیدن دایہ بمرزا از تولد فرزند ارجمند

دائی ویکھ کے حسن خیال کیتا شاید پھیر یوسف پیدا ہویا
دائی دے پیغام غلام تائیں تسے دلاں نوں صبر قرار ہویا
سن خبر فرزند دلبند سندی مرزا خوشی دے نال گلزار ہویا
کیتا منگتیاں آن ہجوم بہتا باہجھ روک ہتھے روک اُنہاں شمار ہویا
ربا عمر بخشیں اس ماہ تائیں تیرا فضل بے انت شمار ہویا
گیا دوڑ غلام خوشخبر لے کے مرزے پاس جا عرض گذار ہویا
پڑھے شکر الحمد ہزار واری اوگنہار تے رب ستار ہویا
دتی مینہہ دیوانگ وساد دولت گویا فضل تھیں ابر بہار ہویا

دربیان تقرر اسم فرزند ارجمند

کنیں بانگ دے لعل دے کد سدّ ملاں کہیا نبی دا جان پچھان جانی
د تور رب نے سک سکندیاں نوں ساتھی آپ ہویا مہربان جانی
اُس دا نام رکھن عزت بیگ مرزا دیکھ فال کتاب قرآن جانی
فضل سال دا ابدر کمال ہویا یوسف وانگ جمال عیان جانی

دربیان ذکر سال دویم وسیویم گوید

دوجے ورہے غلام ہر روز دسنوں لے کے جاندے وچ بازار دی جی
باپ وانگ یعقوب پیار کے آوے صبر نہ باجھ دیدار دے جی
اساں سکدیاں کوں سال وچ آیاں نت رب دا شکر گذار دے جی
تیجے ورہے نوں فضل تھیں ورہے لگا گل کرنے نال پیار دے جی

دراحوال سال چہارم گوید

چوتھے ورہے سوہنی سندے گوٹے گھڑے جڑے ہیریاں پنیاں نال سیاں
اک ہس جڑا اوسے چنیاں دا اوسدے گل اندر دتا ڈال میاں
زرہی بادلے دا گل پا کر تا اوتے دین اوسدے لال شال میاں
بازو بند تے ہے اوپر بازو دا ہمہ لوتے جڑت جڑائے کے لال میاں
اللہ والڑے دے کنیں والڑے پا دتے اگ اوتے اگ بال میاں
فضل شاہ نا وچ خیال تیرے ایسا چمکیا حسن جمال میاں

دراحوال سال پنجم وبیان درس خوانی اوگوید

ورہے پنجویں ویکھکے وار چنگا مسجد وچ لیجا بھائیو نے
نیت خیر کرکے ونڈ شیرنی نوں پہلے قاعدہ دست پھڑائیو نے
جدوں قاعدہ خوب درست ہویا پھیر پڑھن قرآن تے لائیو نے
سارے حرف تے لفظ تحقیق کرکے کئی حافظاں نال دھرائیو نے
دین بہت اُستاد نوں مال دولت سر دیا بیٹھا پہنائیو نے

اک تھال بھرکے سُچے موتیاں دا اُستاد دی نذر لکائیو نے
تھوڑے دناں اندر بہت پیار سیتی سارا قاعدہ پختہ کرائیو نے
الحمد تھیں شروع کروا اسنوں والناس تے جا پہنچائیو نے
عزت بیگ نے حفظ قرآن کیتا سارا باپ نوں یاد سُنائیو نے
فضل کرن آمین عزت بیگ سندی ہور شگن شگون منائیو نے

دراحوال سال ششم تا حال دوازدہم گوید

چھیویں ورہے ایسے حرف صاف لکھے کرن گل اوستاد قبول میاں
ورہے اٹھویں صرف تے نحو پڑھیا ہور فقہ حدیث رسول میاں
دسویں ورہے عطا خدائیدے تھیں پڑھیا علم فروع اصول میاں
ورہے بارھویں علم نجوم سندا لیا سمجھ سارا عرض طول میاں

ورہے ستویں نظم تے نثر پڑھیا کیتا علم سیاق حصول میاں
ناویں ورہے کمال حکیم ہویا کیتے قاعدے کل وصول میاں
ورہے یارھویں نوہو یا خاص فاضل پڑھے نظم معقول منقول میاں
فضل شاہ چودھویں علمیں تاک ہویا کوئی علم نہ چھڈیا بھول میاں

دربیان قابلیت وبخت مرزا عزت بیگ گوید

کوئی علم دی بحث نہ گل کردا تا عقل شعور خدا سائیں
گویا پھیر ہویا افلاطوں پیدا دتی عالماں ہوش بھلا سائیں
جو کجھ کہے زبان تھیں عالماں نوں کوئی کرے نہ چون چرا سائیں
سبھے مسئلے کیتے حل اُس نے دتے گل دیاں اوڑ اسائیں
کئی بحث کارن آئے مصر وچوں اوڑک گئے اُستاد بنا سائیں

کئی لکھ دانا سحبان جیہے اوہدے عقل سندے خاکپا سائیں
منشی فلک دے جیہے ہتھوں قلم سٹی لکھیا ویکھکے بہت صفا سائیں
فاضل سمجھ اُسنوں علم عقل والے ہتھوں لیا فیدے ادب بجا سائیں
جیہڑے علم تھیں کرے سوال کوئی دیوے ترت جواب سنا سائیں
فضل شاہ تُرنہیں اعتبار جسنوں پچھے بحث بازار تھیں جا سائیں

دربیان سال سیزدہم وآموختن فن تیراندازی

ورہے تیرھویں عزت بیگ تائیں ہتھ تیر کمان پھڑان بیلی
کول بیٹھ جاون تیرانداز سارے کرن قاعدے کل عیان بیلی
بازو راست کرکے تیر صاف مارو رکھو وچ نشان وصیان بیلی

تیرانداز اُستاد میدان جاکے نت تیر چلان سکھان بیلی
سجا پیر پچھے کھبا پیر اگے کھچو زلف وی طرف کمان بیلی
وقت کھچنے باہنہ نہ موڑ دولی سا گھٹنان جانی پچھان بیلی

مرزا عقل تے علم دا کوٹ آہا لیا سمجھ تمام بیان بیلی
ایسے تیر تدبیر دے نال مارے چیر خاک تو دے نکل جان بیلی

آہا وانگ تقدیر دی تیر اُس دا دکھا ٹرنا بھجوآون جان بیلی
فضل شاہ ایسا تیر انداز ہویا رہے کل اُستاد حیران بیلی

دربیان سال چہاردہم وآموختن فن سوداگری و رخصت خواستن از جہت پدر سیر نمودن شہر دہلی گوید

وہی چودھویں نوں چھٹ گھوڑیاں تے نال نازدے واگ اٹھاوندا سی
چنے بھو کمیت عراقیے نوں نہیں موسوی چال سکھاوندا سی

کدی چنیے دی مکھ لگام دیکے کدی زین مشکی اوتے پاوندا سی
کدی دے جولان میدان جاکے کدی چال ہموار کڈھاوندا سی

کدی سیر شکار تیار رہکے نت یار دے ول سدھاوندا سی
جھٹے مرگ تے ہرگ خدا اولوں سٹی تیر جوان ڈکھاوندا سی

گھوڑے پھیرنے بھیں لگی اُسنوں دلی دیکھنے تے دل لاوندا سی
قسمت آب دانے پانی کجھ کیتی لکھی لیکھ نہ کوئی ہٹاوندا سی

رکھ جیو تے شوق سوداگری دا یاراں نال صلاح پکاوندا سی
ترت باپ دے جائے حضور مرزا فرصت پاکے سخن الاوندا سی

آکھے باپ چے اک میں عرض کرنی ایہو آکھ خاموش ہو جاوندا سی
جیکر باپ پُچھدے سوال ناہیں کوئی سوز اعظو لنگھاوندا سی

ناہیں آکھساں جدوں قبول کر سو ایویں باپ نوں بات سناوندا سی
فضل شاہ پر عشق نے کجھ کیتی من بھاوندا جی ملاوندا سی

دربیان قبول کردن پدر سوال فرزند دلبند گوید

کہیا باپ سوال قبول مینوں ہوسی کل مقصود حصول تینوں
موہوں منگ بیٹا کجھ منگنا ایں کوئی سنگ ناہیں میتھوں مول تینوں

تیرا آکھناں اج نہ موڑساں میں دتا ضامن پاک رسول تینوں
فضل دس و یدن جیو اپنے دی کیہا کیہڑی گل ملول تینوں

دربیان افسوس کردن پدر از خواستن رخصت مرزا از جہت سیر دہلی و طیار نمودن با سفر

جدوں باپ نے گل منظور کیتی دتے کھول کے کل بیان میاں
تسلیمات کر کے ہتھ جوڑ کھلا پھیر کرے دعا پچھان میاں

طوبے وانگ تیرے سائے ہیٹھ پائی کل خلق جہان امان میاں
دل چاہوندا اے دلی دیکھنے نوں دیو حکم بابا مہربان میاں

دوجا جیو تے شوق سوداگری دا جت کیتا ہوونت دھیان میاں
کراں جا خرید فروخت دلی بال و ولتاں عقل دے تان میاں

باپ سُنیاں سار نسار ہویا گویا نکل گئی اوس دی جان میاں
جدوں ہوش آئی زار و زار رُنا عزت بیگ رہیا حیران میاں

اوڑک قول قرار نہ ہاریو سو کرے ٹور نے دا سامان میاں
ترت بھیج غلام سدائے اوٹھاں سنے سارے ساربان میاں

دتا حکم شتاب تیار ہویا ساربان پالان چاپان میاں
لونگ لاچیاں تے پستے ساوگی بھیں بھر بوریاں جکسے ان میاں

عنبر مشک کافور بادام جعفل مشک تبتی اوٹھ لدھاں میاں
ہور میوہ خجور اخروٹ لدے میوہ کابلی تے خراسان میاں

کیمخواب سنجاب سمور مخمل لٹھا کمرخ تے ہور کتان میاں
سبز سرخ سیاہ حریر لدے زری بادلہ ٹون الوان میاں

ہو مال نہ وہم خیال اندر کی کجھ کراں بیان عیان میاں
سارا مال اسباب اوہ ان کر کے بیٹا باپ دونویں گھریں جان میاں

ہجو کجھ بات آہی الفو ہے تا کر ادسے مائو نوں میٹھے سنان میاں
خوشی عیش نشاط دی باغ وچوں گھلی آ گئے باد خزان میاں

مائی لا کلیجڑی نال روندی تیرا رب حبیب رحمان میاں
تدہ باہجہ کسنوں سکھ چین ہوسی سنجا ویکھساں کل جہان میاں

بچا گنڈ نہ دیہ نمانیاں نوں تیرے باہجہ جہان ویران میاں
کراں چا قربان پردیس تائیں دلی جاونا نہیں آسان میاں

بچا سفر نوں سقر مثال آکھن کیتا نبی کریم فرمان میاں
گویا کھول کتاب نصیحتاں دی رہی ماں نوا دسنوں لکھ سان میاں

آخر ہو لاچار قبول کیتا جاہ رب تیرا نگہبان میاں
ماں باپ نوں درد فراق والا لگا وچ کلیجڑے بان میاں

اوڑک ماں نوں آکھ سلام ٹریا کیتا درد فراق طوفان میاں
رو رو باپ تے ہو امیر سارے باہر جائے کے وداع کران میاں

قیدا اتے عشق نے کھیچ کیتی ملے راہ ہو ٹرے رواں میاں
فضل عاشقاں ٹرن محال ہویا جنہاں عشق کیتا پریشان میاں

دربیان آہ و فغان مادر مہربان عزت بیگ گوید

مائی چڑھ چبارے تے کوکدی سی میرا دیکھ اکھیں سندا نیر بچا
ہے بے ترسیا ترس نہ مول تینوں مینوں گیوں بنا فقیر بچا

لائیو سانگ فراق دی کال رہینوں گئی ہاں کلیجڑا چیر بچا
ایسے درد اندر مر جاوساں گی تینوں بخشیا اپنا شیر بچا

کھاون پیون آرام حرام ہویا کیہا لا گیوں مینوں تیر بچا
تھوڑی عمر میری باقی رہی باقی لائیو دکھ کثیر کثیر بچا

جو کجھ لوح محفوظ تے لکھیا سی سوئی ویہہ ملسی تقدیر بچا
آکھے لگ لوکاں ہنسیاریاں دے ٹریوں شوق دے توڑ زنجیر بچا

نبی پاک رسول دی رکھ ہووے نگہبان تیرے پنج پیر بچا
جتھوں تیک نگاہ دراز آہی ہی ویکھدی لا نظیر بچا

جدوں دسنوں ہیا فرزند اسنوں ڈگی آکھ کے ہیں دلگیر بچا
فضل رب حبیب نوں سونپیوں تے جس ٹے ماریا بے تقصیر بچا

دربیان رسیدن مرزا عزت بیگ در شہر دہلی گوید

چھڈ روندیاں تے کرلاندیاں نوں کو سبجا وانگ مسافراں ہو ٹرے
پہنچے منزلو منزل دلی جا دلی اپر پینڈیاں دینال چور ہوئے

آیا اک سوداگر بلخ وچوں دلی شہر دے وچ مشہور ہوئے
لیا مال چکا سوداگراں نے سودے حسن دے ہو حضور ہوئے

گویا یوسف نال کہوانیاں دے جنہاں دیکھیا سو پر نور ہوئے
بادشاہ کیتی چاہ دیکھنے دی گئی ترت نہ پلک صبور ہوئے

رنگا رنگ تحفے بادشاہ کارن لئے نال جو نظر منظور ہوئے
فضل شاہ جہان دے وچ مجلس سنے تحفیاں جا حضور ہوئے

در بیان تحائف گذرانیدن مرزا عزت بیگ بخدمت بادشاہ ظل شاہجہان بادشاہ گوید

تسلیمات کرکے عزت بیگ مرزے تحفے نذر گذار دا جا میاں
گھوڑا شوخ سمند عطا کیتا سکے سنبھ لنگھے دریا میاں
پہلے شکر خدا بجا لیایا پھیر شاہ دی کرے ثنا میاں
فریدون جمشید کاؤس خسرو تیرے رتبے دے خاکپا میاں
حاتم کل جہان تے بخش کیتی ہو کے ایس دربار گدا میاں
شیر گرگ رکھن خوف بکری تھیں وتی ظلم دی بیخ اٹھا میاں
سیر شہر کارن دلی شہر اندر جائے زین سمند تے پا میاں
کرے طرف لاہور دی کوچ مرزا سارا مال متاع لدا میاں

لکھ مہر بخشی بادشاہ اُسنوں دتا ہور سہارا سرو پا میاں
کیتا چا محصول معاف اوس دا کیتی ہور جاگیر عطا میاں
دُنیا وچ رکھے رب شاہ تینوں آخر دے نقا خدا میاں
نوشیرواں وانگ ہی عدل تیرا ہاتھی کیڑیوں کرے حیا میاں
دتا رب سکندری ملک تینوں والی وارثی خلق بنا میاں
مرزا پا انعام سلام کرکے ڈیرے آوڑیا نال چا میاں
اوڑک ہوا اوداس تیار ہوکے کئی روز اس طور لنگھا میاں
فضل شہر لاہور دے وچ مرزا ہوندا منزلو منزلی جا میاں

در بیان سیر نمودن مرزا عزت بیگ در بازار و کوچہ ہائے لاہور و ذکر ماہرویان شہر لاہور میگوید

رات خیر دے نال گذار پوتے جیو وچ آرام قرار ہوئے
دونے لا پوشاکیاں پہن بانکے کارن سیر بازار طیار ہوئے
بانکے طور لاہور دے لوگ سارے شغل دا آپو اپنے کار ہوئے
کوئی سنے فریاد نہ عاشقاں دی قتل باہجھ تلوار ہزار ہوئے
کوئی حور منظر کوئی پری پیکر حور پری دی جان نثار ہوئے
اوڑک وطن تے جیو اداس ہویا اوتھے گھوڑیاں تے اسوار ہوئے

سندر چال کمال لاہور والی سیلے ویکھنے دی طلبگار ہوئے
جا کے ویکھیا شہر مثال جنت ایپر دیکھنے تھیں گلزار ہوئے
پھرن لٹکدے وچ بازار سوہنے ترکھے نین مثال کٹار ہوئے
آکھن ہور نہ شہر لاہور جیہا سبھ شہر لاہور توں وار ہوئے
من بھاوندے لئے خرید تحفے سودے روک نہ مول ادھار ہوئے
فضل شہر لاہور تھیں کوچ کر کے وانگ باز دی تیز طرار ہوئے

در بیان کوچ شدن مرزا عزت بیگ از لاہور و رسیدن گجرات شہر متصل دریائے چناب ڈیرہ کردن سرا

راوی لنگھ جھناؤ تھیں پار گئے دو دن نظر پئی گجرات میاں
ڈیرے وچ سرائے دے مار لتھے لائی سُرخ سفید کنات میاں
پانی لال جھناوندے عشق رتی عزت بیگ تائیں کیتا مات میاں

سورج گیا غروب ہو شام پئی اگوں نہ آئی کالی رات میاں
دو تن روز رہے جا کے ویکھ چنگی کیتی نال لوکاں ملاقات میاں
اگاں جاونا بہت محال ہویا یار آکھ رہے نیک ذات میاں

جیئو وچ لیندا اچھیل سوہنیاں دا اہو عشق سندے کرامات میاں
وچ تجگلے کہے قضا ہونی نا قضا ہونی بات گھات میاں

ایتھے ہو دا ہو فتور رہوسی مرزا ڈوبے ذات صفات میاں
فضل شاہ دیکھ عزت بیگ مرزا ہوسی وچ گجرات دے گھاتیاں

دربیان فرستادن مرزا غلام خود را بہر خریدن اوند گلی نزد گلگو و دیدن او سوہنی بنت تلا را و تعریف حسن او پیش مرزا کردن و رفتن او بہر دیدار

اک روز عزت بیگ خوشی سیتی محفل مثل بہشت بناوندا جی
کئی گائیکاں ہتھ کلاوتاں نوں مرزا گھل پیغام سدوندا جی

وار د وار لگے رنگ راگ کرنے دیکھی وقت اجیہو مناوندا جی
کوئی کہے بھبھاس تے ہو بہیرو رام کلی ہتھیں جو کھلاوندا جی

کوئی کہے بلاول تے ہو ٹوڈی کوئی ساوریتی زور پاوندا جی
کوئی بھیروی گاوندا ہو آسا کوئی مرسدہ ملنگ بتاوندا جی

کوئی ساز آواز نوں اک کرکے ملہار ہتھیں مینہ وساوندا جی
کوئی سارنگ گاؤن وہنا سر نوں تانسین دے ہوش بھلاوندا جی

کوئی جوگ نمانی نوں منہ رکھ کے دلوں صبر قرار لیجاوندا جی
کوئی کہے ولایت شوق سیتی کوئی چت پہاڑی تے لاوندا جی

کوئی شام کلیاں دے تان مارے کوئی نٹ کلیان سناوندا جی
کوئی کہے کھماج بھیاڑیوں کوئی گاریوں تار اٹھاوندا جی

کوئی پوربا پوربی ہو پیلو بروا نال پیار الاوندا جی
کوئی سورٹھ کانگڑا جنگلا بھی مالکوس بھاگنوں گاوندا جی

کوئی کہے گوری کوئی الت پنجم کوئی دیپک گاون چلاوندا جی
فضل شاہ ہنڈول ہنس کوئی رام کلی ہتھیں جی جھلاوندا جی

دربیان شنیدن مرزا عزت بیگ تعریف اوند سازی تلا گلگو و فرستادن غلام را برائے خریدن کوزہ ہا و پیالہ دیدن سوہنی را و پیش مرزا آمدن و وصف جمال او کردن و رفتن مرزا عزت بیگ ہمراہ غلام بہر دیدار سوہنی

اک روز مرزے عزت بیگ تائیں کوئی آئیکے بات سناوندا جی
تلا نام گھمیار ہے ذات ادم کوزے بادیئے خوب بناوندا جی

اک بادیہ مل منگا ویکھو جیکر دیکھنے تے جیو چاوندا جی
دتا بھیج شتاب غلام مرزے جا پہونچیا پچھ پچھاوندا جی

اگے کتدی سی سوہنی نال سیاں جس وقت غلام سدھاوندا جی
حسن ویکھ غلام غلام ہویا بناں موت آئی مرجاوندا جی

صاحب گھلیا ونج وہاجنے نوں ہتھوں اپنا آپ ویچاوندا جی
ایپر ڈاہڈھ دیکھے جیوا اپنی نوں ٹلے دل ہی پیر اٹھاوندا جی

اکھے بادیا اک خرید نامیں تلا گڈھ دو چار پھڑاوندا جی
سبھا اک توں اک چڑھ ہنڈری سن اک پکڑ لیا من بھاوندا جی

اک دم تھیں مل خرید کرکے عزت بیگ دے پاس لیاوندا جی
ایسی خوشی دے وچ غلام یارو ویکھو ہو فتور کی پاوندا جی
اپر کجھ غلام نوں دس ناہیں کیہڑا لکھیا لیکھ ٹھاوندا جی
آکھے اک محبوب میں ویکھ آیا ایسا ویکھنے وچ نہ آوندا جی
چہرہ چودھویں رات دے چن وانگوں بھیٹوں چن غلام سدھاوندا جی
آدم کون جیہڑا ناہ بیہوش ہووے نوری ملک بھی ہوش بھلاوندا جی
ظاہر نام تریاق تے زہر باطن سئے عشق والا پیالہ پیاوندا جی
گل سندیاں بگڑ ہو گئی اوہنوں ہا یہہ ویکھیاں حال ونجاوندا جی
گل عشق دی بھیں گل عشق پیا گل سترطی کلا جگاوندا جی
ترت نال غلام رواں ہویا اوسے جا لے جا پہنچاوندا جی
تُلے من سلام کلام کیتی کر حکم جو جیؤ مناوندا جی

مرزا ویکھکے بہت خوشحال ہویا مرد دوستاں جا ویکھاوندا جی
سوہنا چھیل شاہزادڑا مرس بہنا چھری عشق دی نال کھاوندا جی
جو کجھ ویکھیا سی عزت بیگ تائیں ہتھ جوڑکے گل سناوندا جی
اپر دہی گھمیار دی ہے سوہج ویکھ اوسنوں شرماوندا جی
پلکاں تیر تے زلف زنجیر اوسدے گویا ناگ کالا کنڈل پاوندا جی
مرزاں وچ جو حسن کمال تیرا توئیں وسدا روپ سہاوندا جی
کجھ پچھ نہ صاحبا مول میتھوں صاحب نام غلام دھراوندا جی
وچوں بھال محبوب دی بھال گئی اپر ظاہر ناہ لکھاوندا جی
آکھے چل محبوب وکھال مینوں جھڑ زلف دے ناگ لٹاوندا جی
ویکھ تُلے نوں دبا دب آ سیتی مرزا دعا سلام بلاوندا جی
کوزے پیالڑے کجھ خریدنے میں فضل شاہ مرزا فرماوندا جی

دربیان عاشق شدن مرزا بر سوہنی دختر تُلا گلگو ہر روز بہانہ خریدن ظروف گلے دیدار دلدار آمیکردے

تُلا کم دے وچ مشغول آہا اپر کم ہیسی تیتے تا جانی
جوہیں بلاں بھیں چن باہر آوے سوہنی نکلی نال دا جانی
سوہنوں آکھا اللہ بیلی پکڑ باہوں ترت لئے غلام وٹھا جانی
اکھیں نال غلام نے دس دتا ایتھے کوئی فریب بنا جانی
اوڈرک بھانڈڑے دے ویکھا سوہنی عزت بیگ نوں نال لیجا جانی
ملکھ ویکھنے دی اک جھلک اوسنوں آیا ایس بھیں سوٹھوا جانی
جدوں جھڑک محبوب دی کار ہوئی کے پھیر نہ کجھ دھرلجا جانی
مرزے سمجھیا بہت مخول منداو ڈرک لئے دو چار چکا جانی
جھل ساگ پیالیاں سجناں دی ڈیرے آیا حال گوا جانی

سدے نال پیالے سوہنی نوں آکھے بھانڈے ایہناں دیکھا جانی
صورت سوہنی ویکھکے سوہنی دی عزت بیگ نوں غش کھا جانی
سوہنی ویکھکے ہو حیران کھلی گلنار رنگ نوں لٹے وٹا جانی
آکھے پیر رضا تھیں چل گیا اپر رکھیا آپ خدا جانی
کوئی وچ پسند نہ مول آوے کیتا بہت وٹا سٹا جانی
کیہا ہو بھیں جا خرید ویرا سوہنی ہو کے بہت خفا جانی
اپر جھڑک کہی ایہ دو سانگ آ ہی گئی جیتے جان جلا جانی
جو کجھ بھیں منگیا سوہنی نے دتا ترت پلو وچ پا جانی
لگا زخم کوہڑا عشق والا گئی پیٹر کلیجڑے دھا جانی

یار ویکھکے حال بیحال اوس دا گل گل بچھن پاس آجانی ‏ رنگ زرد تیرا ہوئے کوکیں وس کی بنی تیرے بھاجانی

آکھے پیر مکلیجیرمی کار پیو ہوئی ہاضمہ نہیں غذا جانی ‏ جیون اپنے پچھیں ہتھ دسو میٹھا کوئی داہ لیو میٹھے لا جانی

یاراں رنج کھیا جیویں جان بیتی ہنے ہو وسی نہ شفا جانی ‏ سر کر خاص انگو ونتے غرق گئی رہے جسے بار پیا جانی

کارن نبض وکھاونے یا سدے لئے حکمتی گل سدا جانی ‏ بلدی اگ تے تیل پلیتو نے دتا کاہڑ ایاں نال جلا جانی

کجھ فرق نہ پیندڑا مول اسے رووطبیب لگا جانی ‏ اصلی مرض نہیں سوں بچھان سکے آئے نام حکیم رکھا جانی

دوکھ ہور تے ہور دوا کردے کجھ یار دا اصل دوا جانی ‏ عشق مشک دو لوئیں چھپے رہن ناہیں اوڑک گل گئی پھیلا جانی

نہ پر دیکھے کہے غلام تائیں چل پھیر محبوب ویکھا جانی ‏ آکھے صاحبا اج موقوف رکھو ویگل لوں دلیں بھلا جانی

تاں سمجھ جائے باپ ہنی دا بہت پھیریاں وچ خطا جانی ‏ جیکر صبر کر سیں ہو سی اجر تینوں نت فجر نوں جان ٹھہرا جانی

ساعت اوسنوں سال اشال آہی کویں بھلک نے غمرے ٹکا جانی ‏ اوسے حال اندر ہوت ویکسندی گئی قہر دی رین وہا جانی

ہوئی فجر غلام نوں نال لیا گیا گھر شُلّے گھمیار جانی ‏ تُلا وچ نماز گداز آہا دو لوئیں ہو کھلے اکھ اجانی

جدوں پھیر سلام دعا منگے کرن پھیر سلام دعا جانی ‏ صبح وقت سوہنی باہر نکلی سی آفتاب کے جابجا جانی

پالارات والاادسدا ادریکیتا سو رج جھنڈے روز شاجانی ‏ گیا چھل قلوب دا پھل اوہنویں دی آس ضرا پچا جانی

تکھ دیکھیاں دوکھ تے درد سارے یکبار سن گئے سدھار جانی ‏ خوشی ہو کہیا بھانڈے ہو دیو تولا گھرے حوالے چا جانی

کجھ پیالڑے کجھ بادیئے ہی لیندے ویکھکے مل کرا جانی ‏ فضل شاہ محبوب دی جا کارن جان دی بٹڑی دا جانی

دربیان دوکان خرد وفروشی اختیار کردن تہید ست گردیدن مرزا عزت بیگ وہمہ یاراں و نوکراں او را تنہا در شہر گجرات گذاشتہ خود بملک خویش رفتن

اک روز غلام نوں سدا آکھے میتھے بھانڈڑے نال سمان بیلی ‏ بہت نیک صلاح غلام دی کڈھی وچ گجرات دوکان بیلی

بھانڈے جیتر سارے پالوبال رکھے کرکے خوب صفا سکان بیلی ‏ کھلا دست خرید فروخت اندر لگ بھانڈڑے گل دکان بیلی

بھانڈے ویچکے کل فریت ہائیں سو ہی اوہدی طرف دھیان بیلی ‏ نہ مائیں بھانڈڑو ویچدا سی جھہر یار لایا سینے بان بیلی

دل کھو عشق دا وچ پیار یار و ہنگئی مستے دیوان بیلی ‏ ایس لگی تینوں ہے جان والی عقل کھو دا دیر پچھان بیلی

ایسا گھاٹڑا جس وِچ نجارڑیئوں کچرک ہسیا وِچ امان بیلی
پہرہ زحل مریخ دا آن ہویا ہویا مشتری تیر کمان بیلی
جیتھے قہر خدا نزول کرے دس کون ہووے مہربان بیلی
چھڈ وِچ پردیس اکلڑے نوں آپ دھاپ ہو گئے روان بیلی
نا اوہ رہیا غلام نا یار جانی ہویا ہو دا ہو سامان بیلی
دوکھ درد فراق نزول ہوئے پریشان ہویا پریشان بیلی
صرف کھان جوگا پلے نا رہیا ٹٹ گئے مان تان بیلی
لئی مار کلاں کھوڈ دکان وستوں عزت بیگ ہکلا حیران بیلی
گھر یار وی کھڑے طو سجا وے دو مال باہجھ نہ کم آسان بیلی
میرا حال احوال معلوم تینوں وِیری جان ہویا آسمان بیلی
جس واسطے میں اس حال ہوئیا سو بھی جاندا نہیں نادان بیلی
ایسا کون دی دکھ درد میرے ماں باپ نے جاسنان بیلی
آیاں کل مصیبتاں زور کرکے کیتا آن فراق طوفان بیلی
شاہی تختہ بن جائے جیکر شاہاں تخت اولٹے اولٹان بیلی

اوڑک دم سارے تم ہو گئے کیتے کم قضا خزان بیلی
جو کجھ بھاگ متھے اوتے لکھیا سی آ بنے نصیب مٹان بیلی
ہوئے یار تمام بیزار اوستوں جا سر روز دسے سان مہمان بیلی
نہ اوہ اوٹھ نا مال سوداگری دا ہوئے کل متاع ویران بیلی
جہڑے یار اتے غمخوار آہے سو بھی ہو گئے خار جان بیلی
اجن جیت قضا نے کم کیتے نہ کجھ شان تے نہ گمان بیلی
دو تن روز اودہار لیا وِتے اپر گھاٹڑے کم گوان بیلی
زر دا زور آہا سو ہی ٹٹ گیا اوکھا آن ہویا ہن جان بیلی
ربا باہجھ تیرے کستی جا کوکاں توہیں عاجزاں دا نگہبان بیلی
مینوں شاہ وِتھیں جا گدا کیتا تیریاں قدرتاں توں قربان بیلی
وہل باجے کدے بلائیا میں ماری ساانگ مینوں چا ہڑسان بیلی
آپ جاننا ایں میرا حال سائیاں کس واسطے کراں بیان بیلی
جیکر دخت پوے شہزادیاں نوں دور اوتے دھکے کھان بیلی
فضل شاہ مصیبتاں دکھ اوسدے کی کی کراں بیان عیان بیلی

در بیان آمدن مرزا در خانہ تلا گلگو و خدمت جستن نمودن خس و خاشاک اختیار نمودن
بعد ازیں بخدمت چراغ انیدن گاؤ میشان مقرر شدن و مشہور گشتن نام او بنام مہینوال

عزت بیگ کمال ذلیل ہو کے گیا گھر تلے گھمیار سائیں
جو کجھ مال آہا چور کھس گئے ہویا آ ہکے بہت لاچار سائیں
اپر دتیاں باہجھ پرتیت ناہیں جو کجھ تدھ تھیں لیا اودہار سائیں
دا نگ گدا لیاں حکم قبول تیرا کرساں کار تمام سوار سائیں

رو رو کل مصیبتاں دسدا آہیں مار کیتا اظہار سائیں
پلے درم کہیا اکرام ناہیں ول دے دتی ایسی ہار سائیں
ایسے واسطے میں دربار آیا کوئی دس دیہو مینوں کار سائیں
عزت بیگ تائیں کا مال رکھنے دی کرے جیو نوچ وچار سائیں

کوڑے ڈھول سندی دبی کات تُلے مرے میناں نال پیار سائیں
مرتے جاکوڑا نت ڈھوندا اسی خدمتاں کرے ہزار سائیں
ہن کلا میاں نداہویا آن کلیاں ویکھو عشق دے وچ بے پار سائیں
عزت بیگ نے پاس ہو کان تُلے کئی لادتے انبار سائیں
ایسا ہو کاماں کیتے ہوگ ورلا کم کاج دے وچ ہشیار سائیں
اہلے نت چرالیا مجھیں ایہہ جویں لیاوندے چار سائیں
عزت بیگ کولوں مہینوال نیا اوس نتھیں وچ سنسار سائیں
جھڑے یار دے پیار لاچار کیتا کدی ناہ کیتی گفتار سائیں
اک روز ا کلڑی ویکھ سوہنی مہینوال رونا زار و زار سائیں
تیرا لو کراں طرف خیال ناہیں میرے کے سوہنیا ندسردار سائیں
کئی سال ہوئے ایسے حال اندر تینوں اجے نہ خیال وچار سائیں
دئیں نام خدا دیدار مینوں ڈگا آن دربار بیمار سائیں
سوہنی کول کھلوئیکے سُنی ساری مہینوال دی زار پکار سائیں
ناکجھ گل کیتی موہوں سوہنی نے ایہہ عشق لئی وچوں مار سائیں
ہوئی پکڑ کلیجڑے ترت اوسنوں آہیں آن کیتا دھند کار سائیں
رین دین کرے چین لین ناہیں نین زار نزار جھلار سائیں
نت نال مہینوال دے کرے گلاں سوہنی شرم حیا اوتار سائیں

ایس بات نوں لکھ احسان جاتا عزت بیگ نے واسطے یار سائیں
والی بلخ بخارید اعشق یار دل کوڑا ہو نجد اوچ بازار سائیں
گل دسنے دی کوئی جا ناہیں جاننے متاں ہنکار قہار سائیں
تُلے سمجھیا ہو نہ لوڑ مینوں ایہہ ایہہ کاماں خبردار سائیں
تُلے سد کہیا اک روز اوسنوں ماپے جا ناہیں ہن بھار سائیں
نت سانجھ کے مجھیں چرا لیاوے کدی آ جاوے کدی پار سائیں
مہینوال سدایا خلق اندر کارن یار دے اک بیدار سائیں
ایہہ ویکھ اسی نت یار تائیں ایسواسطے رہیا ادار سائیں
جو کجھ درتیاسی الفوں بے تاکر کیتا یار دے گوش گذار سائیں
تدھ کارنے میں مہینوال نیا والی ہوئیکے بلخ بخار سائیں
واہ واہ بے پرواہیاں تیریاں او کدی ناہوئیوں غمخوار سائیں
اکے پیار یا دہ مراد میری اکے مار مینوں تلوار سائیں
اکھیں پرت نہ ویکھیا مول سوہنی شرمسار ہی شرمسار سائیں
یار دی گل کہی اک سانگ آ ہی گئی بھال کلیجیوں پار سائیں
اوسے آہ دالی دھند کار وچوں پیا عشق دا لکھ سوار سائیں
مہینوال سندے کجھ دوکھ ونڈے آپے دوکھ جو بے شمار سائیں
فضل شاہ حیا دی جا ناہیں جتھے اکھیاں ہویاں چار سائیں

شہرہ یافتن سوہنی بر مہینوال بسبب غمازان بد نہاد

تھوڑے دناں اندر اتنا عشق وہیا رہیا حد حد ونہ کامیلا — مائی باپ سندی رہی لاہ شستی سوہنی شرم حیا ونجاسیاں
جتھے عشق آئیا اوتھے شرم کیہی عشق چھوڑ دا نہیں حیا میاں — مہینوال مرے نال خیال ہویا دتو جیو تھیں خوف اوٹھاسیاں
سوہنی یار پچھے کملی ہو رہی دانا گوشیاں ہوش بھلا سیاں — دو ویں عشق دے وچ گلزار ہوئے سچا عشق جو نو صفا میاں

باجھ ڈٹھیاں نا آرام ہووے دوہاں بیلیاں نوں چین چلیمیاں
ظاہر دو دسن باطن جان اکو ایسا پیار پایا نہوں لامیاں

اک جان تے دو کھہرا یار دوجیں بدی خاص رضا میاں
کجھ وس چلدا سوہنی دا نہیں چار نوں دے ہٹا میاں

جد دن باہر جاوے سوہنی ویکھدی سی مہیں چارنے نوں چڑھیدا میاں
نال خیر آوے مہینوال میرا موہوں منگدی رہے دعا میاں

مہینوال دے نام دا ورد رکھے دل بات نہ کرے خطا میاں
سنجے لوگ جو شہر گجرات والے سُتی کلا نوں دین جگا میاں

چغلخور غماز جو عاشقاں دی نظر باز آئے گرد ہا میاں
بیلی چار وچھوڑے بیلیاں تھیں ملے دلاں نوں کرن جدا میاں

ٹری وچ گجرات چار یار دوتی دوتیاں گل ہلا میاں
ایہ تاں سچ آہا کجھ جھوٹھ ناہیں سچ جھوٹھ تھیں دین بنا میاں

ہوئی شہرت جگ جہان ٹالی لکھی عاشقاں دے دھر دی بھلا میاں
گلیاں وچ بازار تے ہو دوارے دوتی دوتیاں گل پہنچا میاں

عشق مشک چھپایا چھپے ناہیں لکھیں بھاہ نہ جویں سما میاں
فضل جا نہ رہی سمیٹنے دی کیتا گل نے بہت کھنڈا میاں

تجویز نمودن سوہنی با سہیلی

اک خاص سہیلڑی سوہنی دی محرم راز سی نال وفاداری
سُن کے گل کتوں آئی دوڑ دونویں لئی سوہنی اپن بلاواری

آکھے گل تیری ظاہر ہو گئی جیہڑی گل دا کریں لکا واری
سوہنی آکھیا دس علاج کوئی توں ہیں عقل دے وچ دانا واری

جیکر ماں تے باپ نوں خبر ہوسی دیسن مجھ نوں مار مکا واری
مہینوال نوں لکھ جواب دیسن تاں بھی مر دیساں زہر کھا واری

آکھے سوہنی عشق مثال آتش لکھیں بھاہ نہ کرے چھپا واری
دوجی گل مشہور ہو گئی تیری ایتھے عقل سندی نہیں جا واری

جیکر رب جس دی جگ سارا کجھ خوف نہ جیوڑے تے لیا واری
جنہاں دکھ ڈٹھے تنہاں سکھ پائے دکھوں سکھ دیندا رجا واری

تنگی بعد فرحت فرحت بعد تنگی وچ تاں آپ خدا فرما واری
ثابت رکھ یقین [illegible] کر کے یار توں نہ [illegible] واری

جان جان انجان پچھان نا ہو جانی جانیے جان فدا واری
جیندا نام غفور رحیم سائیں دیسی فضل تھیں آپ بچا واری

شنیدن مادر سوہنی ماجرائے عشق و طلب داشتہ پرسیدن او

اوڑک گھر میں گئی پیاری سوہنی نوں ایسے طور دی سخن الا میاں
گل سوہنی دی اوس دے ماں تائیں دتی کسے نے سو سنا میاں

کوئی گل شتاب بھنڈ رہو جوں لئے دھی نوں ماں بلا میاں
لگی کرن نصیحتاں ہو غصے فضل سوہنی پاس بہا میاں

در بیان پند و نصیحت دادن با دختر سوہنی

سوہنی آکھدی سی [illegible] اساں تائیں [illegible] دسیا
[illegible] پیو [illegible] عزت باپ دی [illegible] گوا دسیا

نی توں لج اساڈی لاہ سٹی اچھا کیتوئی حق ادا دھیا
کدھر ہونی گیا حیا تیرا داری اکھیاں نوں سمجھا دھیا
سمجھ جا جے زندگی لوڑنی ایں جلدے لاں نفس نا جلا دھیا
عزت اپنے باپ دی رکھیئو نا بھرم بھرم کے شرم حیا دھیا

ہن وقت نہ آوندا ہتھ میرے کر دیندی جدیاں نہر کھوا دھیا
پھریں وتی کتدی مول ناہیں کھلی ہیں محل تے جا دھیا
شالا موت آوے کی کجھ سمجھ کیتو عشق کامیاں نال ودھا دھیا
فضل ماں آکھے تیتھوں بہت ہوئی اسیں رہے جن جا دھیا

مقولہ شاعر

منتر لکھ کروڑ نصیحتاں دے رہی ماں غریب چلا میاں
ایہہ عشق وچ پیاں توں سوہنی دے جاتا یار نوں اک خدا میاں
جتھے عشق آیا اوتھے رہن ناہیں عقل ہوش تے شرم حیا میاں

کول بیٹھ سنیاں سوہنی سب گلاں کیتی حول نہ چون چرا میاں
جس توں جان ایمان قربان کیتی کیہا اوسدھیں پھیر پھرا میاں
فضل شاہ جی عشق خوار ہووے ہتھوں ہوندا دون سوا میاں

دربیان جواب دادن سوہنی مادر خود

اوڑک ماں نوں آکھیا سوہنی نے ذمے مجھ نہ کجھ خطا مائے
عشق عشق دسیں بار بار مینوں تیرے عشق دی خبر نہ کا مائے
کی کجھ رنگ آہا کتنے قد ہیسی کس وچ توں رکھیا پا مائے
یا اوہ کھان والی تیری چیز آہی یا اوہ ورتنے دے لوچ آ مائے
مینوں انٹرئیے کی پرواہ آہی کردی ایڈ لکا چھپا مائے
ہر دی عذریاں نوں جھوٹھے عذر دتو اوچے بولیں دھم پا مائے
ویدن اپنے جیئو دی دس مینوں بھا دیں بیٹھیوں تس کجھ بکھا مائے

بے تقصیر تائیں برا بولنا ایں نالے دینی ایں بری دعا مائے
پیاری دھی تائیں برا بولنی ایں نالے دینی ایں بری دعا مائے
شالا ہتھ سڑ رے اوہ جو عشق تیرا جیہیں کھول ڈٹھا ہتھ لا مائے
نال کامیاں دے کیکر لائیاں میں ایہہ بھی کھول کے گل سنا مائے
لیندی رہو بردیں جیکر لوڑ ہوندی نا ستی تدھتھیں کجھ لکا مائے
شرم لج دی لج نوں توڑ توڑے ہووے کج تاں کج کجا مائے
جیکر مرض سودا دا اثر ہویا فضل شاہ توں نبض وکھا مائے

غضب ناک شدن مادر بر دختر سوہنی

مریں سوہنی نی چھلیں ماں نوں تائیں ایسے مکر فریب بنا دھیا
آلی بھولڑی کجھ نہ جانی ایں تیتھے گل دا ول نہ آ دھیا
چادر ستر حیا دی چاک کر کے پچھ چاک بھی پئی ہیں متلا دھیا

کیہڑی گل اوتوں مینوں مت دتی کیہڑی گل نوں بگڑ ہو جا دھیا
یاری لائیو ای نال کامیاں دے ویکھاں کی ہوسی ہیر بھا دھیا
جا گر فضل دی قہر نزول ہوسی سن کے دیسیا باپ مکا دھیا

جواب دادن سوہنی مادر را

توبہ توبہ اماں جھوٹھ آکھ ناہیں اس گل نوں خاص نتار مائے
جیکر کجھ میرے وچ عیب دیکھیں کھچ ماریں مینوں تلوار مائے

کجھ ربدا خوف نہ مول تینوں دھیاں کولوں ایں نوں دسیں یار مائے
کتے اکھیاں نال تیں ویکھیا ایں شرمسار رہی شرمسار مائے

اوہ جو ناڑا ناڑ ہو نورتائیں سمجھے نا ہووے فی النار مائے
فضل شاہ توں پچھ حیا میرا جیکر نہیں تینوں اعتبار مائے

جواب سخت دادن مادر سوہنی

تیری گل تمام میں جانتی ہاں گلاں نال نہ پئی وساہ دھیا
ہا ہنسیا ئیں کوئی ڈارئی نی دھیان بیٹھیا مدا کریں راہ دھیا

ئیں لکھ سوار کے کریں گلاں میٹھوں السیاں سکھ کے جاہ دھیا
بیٹھ پیا تیرا نج جمناں نی بچ سٹیو ساڈڑی لاہ دھیا

نی توں خاوند چاہیا لوڑنی ئیں اجکل کرساں تیرا بیاہ دھیا
فضل شاہ دی قسم نہ جھوٹھ مولے مینوں سوہنی نی لائیو داہ دھیا

جواب دادن سوہنی با مادر خود

سوہنی آکھیا ہے ظالمیں نی مینوں سالٹرنائیں مندے حال مائے
ایسی گل نہ آکھنوں سنگنی ایں بول بول توں لکھ سمہال مائے

جو کجھ نہیں کرنی کسے ناہ کیتی اج کر لئیں میرے نال مائے
کجھ کھاں ساں تیریاں لولیاں توں ہور جال مائے ہو جال مائے

ہن میں نخصمڑے خصم مینوں پہلوں دسیوئی مہینوال مائے
کویں نگھر زمین نہ مول گیا تا یو جھوٹھ سندے اگبال مائے

انہاں بولیاں تھیں سجان بھلا میرا آن پیا ہن کال مائے
فضل شاہ سوہنی یار نال متے مہینوال کو کہے وال وال مائے

کلام نمودن مادر سوہنی

تیرا حال احوال معلوم مینوں بس ہو وہ دے وچ نہ آ دھیا
جیکر موت آوے تیرے جھیاں نوں مائے پیا وندے شکر بجا دھیا

ایہہ بھی مکر فریب کمال تیرا جھڑا ڈون اتے پا یو تا دھیا
تدھ جھیاں نہ ڈس بلانیاں توں راتیں چیرو نجن دریا دھیا

ایویں جانتی ایں میں بھی نا تو تیری مینوں چین نہ پئی ویکھا دھیا
رانیں ماپ تیرے تائیں خبر کرساں جندوں دیسیاں دھکا دھیا

تینوں جانتی ہاں کارے ہتھڑے نی گلاں نال نہ پئی ٹھگا دھیا
چھوڑ چتر گلاں لتر لتر کریں ہور ستر جیہا گوا دھیا

مہینوال نوں چا جواب دیساں جلدوں لیا ویسی نہیں چرا دھیا
فضل رب دے تھیں کل لہہ دیسی مہینوال دا لا تیرا چا دھیا

دربیان جواب دادن سوہنی با مادر خود

اگے نہیں تا حال تحقیق ہویا جتنا سوا خیال مائے
کسق تیغ ہے لگی مہینوال توں جان فدا مائے

دھروں لیکھ جے آدسدے نال میرا دس کوئی تیں وین مٹا مائے
تیرے بول ہین نال دکھاؤ سانگی بس ہونہیں ستا مائے
میرا مرن جیون اوسدے نال ہوسی جیندا دسنی ایں مینوں چا مائے
فضل یار پچھے مرجاؤ سانگی ساڈے جیونے تھیں چت چا مائے

زجر نمودن مادر سوہنی را

اینویں پاڑ نہ پئی آسمان تائیں اجے سکھنی ایں ول یار بانی
پچھے چاک دے مرن قبولنی ایں شرم سوہنی ایں کل اتاریاں نی
نی توں لج اساڈڑی لاہ سٹی منگیں خصم ناہیں دھیاں کواریاں نی
آپے جانسیں گی جدوں تیتھ تائیں پین پھیروں خلیریاں بلیاں نی
مینوں سوہنی ایں نا پرولہ آہی بے پرواہ پیا نال ٹراریاں نی
فضل شاہ دنیاں پیار یارا ڈوب سٹیاں نی دھیاں ساریاں نی

دربیان جواب دادن سوہنی مادر را

یار یار کی پئی سناونی ایں جیکر جان کہیں مہینوال مائے
میرا رب رسول تے خاص کعبہ جے ایمان کہیں مہینوال مائے
والی وارثی دو جہان اندر میرا خان کہیں مہینوال مائے
روز ازل دے ہو غلام رہیاں میرا ہان کہیں مہینوال مائے
میرا روز میثاق دا یار پیارا جیکر مان کہیں مہینوال مائے
فضل یار توں جان فدا میری میرا تان کہیں مہینوال مائے

کلام کردن مادر سوہنی

توبہ آکھ اس کفر دی گل کولوں متاں قہر تھیں پئی بلا دھیا
تینوں کجھ ایمان دی خبر ناہیں پٹھا دتوئی کل لڑ ہا دھیا
جو کجھ لکھیا لیکھ نصیب میرا اج لیا تیں تھیں جھولی پا دھیا
فضل یار دکریں اوس ویلڑے نوں جدوں جاسیا وقت وہا دھیا

جواب دادن سوہنی با مادر بے درد

سوہنی روہ تھیں نیر پلٹ آکھے بس بس مائے متیں دس ناہیں
کاہنوں شرت کریں نصیحتاں دے کجھ مجھ تائیں مائے تس ناہیں
کانگ وانگ مائے کھادو مغز میرا تیرے مکھ تائیں کدی بس ناہیں
اینویں بولیاں مار سبھا دنی ایں وین میں سوہنی تیرے اس ناہیں
جچر تیک مہینوال نوں نا ویکھاں میری وندیاں ٹھکدی اس ناہیں
جیکر رس سادی گل چھیں بس رس اندر گھول س ناہیں
مہینوال توں مڑن محال ہویا گلاں دس میرا جیو کھس ناہیں
اوسے یار دی قسم نہ جھوٹھ بولے سنجا جی میرا میرے وس ناہیں
تیرے نیور زہر مثال مینوں لال سپ دے سّی گل ہس ناہیں
جدہر ویکھنی ہاں مہینوال دسے اساں کھلیاں نوں مائے ہس ناہیں
تیر غضب تے قہر قلور والے ساڈے مارنے نوں بس کس ناہیں
جان بجھ جی کریں خوار مینوں حاصل کجھ تینوں مائے جس ناہیں
دھیاں پٹاندے پردے فاش کر کے پتاں والیاں دا ایسا جس ناہیں
جیکر فضل نوں جا گواہیوئی بدل قہر دی وانگ ہن وس ناہیں

دربیان خبر شنیدن تُلا و تنگ آمدن مادر سوہنی از جواب سخت سوہنی و سوگند خوردن و بیرون کردن مہینوال را از خانہ ۱۲

پھیر کجھ جواب ماؤں کیتا کولوں اوٹھ گئی غصے نال میاں
کتوں گل [illegible] کے تلا گھریں آیا قہر غضب دے نال ملال میاں
چاک مہیں چرادنا رکھیو ئی اکے بیٹیاں دا اجر دال میاں
دیہ صاف جواب چا گھریں آوے مہیں چار جدوں مہینوال میاں
متاں داغ لائے چادر عزت تیری نوں ہر کمال زوال کر خیال میاں
اتنے وچ باہروں نال چا آیا مہیں چار بعدوں مہینوال میاں
مہینوال ڈٹھی دونویں مہربھرے نالے کرن بیٹھے قیل وقال میاں
بھانویں گل ساڈی ظاہر ہو گئی دِتا یار نہ اج جمال میاں

آکھے کھاونا لُن حرام میںنوں چچر نہ کڈھاں مہینوال میاں
گھرآوندیوں ہاں سوہنی دہی دِتی اگ ادیتے اگ بال میاں
کامے چاک غلام تی ہود نوکر دے رہوں ایہ نمک حلال میاں
اج سوہنی نوں میں مست دتی ہتھوں لعلیو سوہند حال میاں
کر یاد کتے متاں سوہنی بی سٹے گوڑ مے دا نال گال میاں
کھونڈی مودڑتیے مہیں سب پچھے گھریں آ ہو نتا چال حال میاں
چوریار تائیں آپے کھڑک جاندی گیا سمجھ ایہ گل محال میاں
فضل خیال ایسے مہینوال آہا تلا کہے اکھیں کر لال میاں

جواب دادن تُلا مہینوال را

بس بس مائی مہیں چارنائیں اینویں کھا میکے لون حرام کیتو
جس نے نمک کھوایا گھریں آ دسدے نہ مار نید انجھا کام کیتو
دھیا بیٹیاں مینے نال کیں ہے ایسیو اسطے تدھ غلام کیتو
تینوں رب دے خوف تھیں جاندا نہیں تا جانیں نوں جیوں کم خام کیتو
بھلی نیت میناں ٹئے جاہ ایتھوں مینوں جگ دے وچ بدنام کیتو

ادے رکھنوں وڈھنا لوڑیوئی جس رکھدے ہیٹھ آرام کیتو
کھاکھا دودھ ملائیاں پاٹ گیوں اوہ ناکام ایہ کام کی خام کیتو
ایہ کی سمجھ دلیریاں کیتو نی بھانویں اساں تائیں خاص و عام کیتو
ساڈیاں عزتاں نوں چھپان لگوں کھالون حرام تمام کیتو
فضل شاہ ایہ پیر ایتھے رہن ناہیں ظاہر اپنا چا انجام کیتو

دربیان ذکر فراق مہینوال

مہینوال نوں جدوں جواب ملیا مہیں چھڈ کے ترت روان ہویا
ماہیچ یار چو کوشا د جا ٹردے پریشان ہو یا پریشان ہویا
جنگل جا اتیں گئے بیٹھ روناں ایہ پرہندیاں نہ درطوفان ہویا

آکھے رہن کہیا بہن بہت مشکل ہیر ابھیت تمام عیاں ہویا
ادکھا بجھاندے ہجر ہیں پیرا دوبی آن خجنی آسمان ہویا
دردر دا آکھدا یار پاکویں ملسیں تھکے اج سائیں قہردان ہویا

تدھ کارنے نہیں چراتیاں میں ہن یار یا آن بے جان ہویا
جدھر جاونا ہاں اودھر ملن جھکے ویری مجھ دا کل جہان ہویا
تدھ باہجھ آرام حرام مینوں بھلا بیلیا اوپین کھان ہویا
اکھیں گریاں تے ول بریاں تن غریاں پھٹے ستان ہویا

کھٹرے دل جاواں کوئی جا ناہیں تیرے نام اوتوں قربان ہویا
منگی موت نہ آوندی ہتھ میرے تیرا ملن مینوں اوکھا آن ہویا
کیکر ملانگی دس علاج کوئی اوکھا اج میرا آون جان ہویا
مسجد داریاں وچ بازار پھردا فضل شاہ دیوانگ حیران ہویا

دربیان ذکر فراق سوہنی

اودھر سوہنی رونڈری بیٹھ گوشے دس جا مینوں بھلا بیلیا او
تدھ باہجھ آرام حرام سائیاں تیرا چا مینوں بھلا بیلیا او
موہنہ دے بھار پیاں گھٹی درد غمدی آچا مینوں بھلا بیلیا او
بجھ ملیں نہ صبر قرار آوے کیسے دا مینوں بھلا بیلیا او
سینے سانگ ماری وچھڑ جان تیرا گھیرا یا مینوں بھلا بیلیا او
جھل جھل جھلا بیٹھا جھل ناکو جھلا مول مینوں بھلا بیلیا او

آکھے دو تیاندے یار اچھڈ ناہیں گل لا مینوں بھلا بیلیا او
سنجے در دبیدر نے کردیکے کٹھا چا مینوں بھلا بیلیا او
بجوری ماتے باپ توں آملنا کسے دا مینوں بھلا بیلیا او
نام رب دے کدی وکھال سایاں مکھ آ مینوں بھلا بیلیا او
تدھ باہجھ جہان دے دوکھ سارے پیے دھا مینوں بھلا بیلیا او
فضل کجھ نہ سجھدا مجھ تائیں تیرا تا مینوں بھلا بیلیا او

ایضاً

تدھ باہجھ اندھیر جیو نیر دسے کردی وین بھراں مہینوالیا او
کھلے وال بیحال میں نال غمے ڈھلے نین بھراں مہینوالیا او

تیرے مکھ وی جھک کمال مینوں باہجھ چین بھراں مہینوالیا او
فضل شاہ پوچھنیڈری راہ تیرا دن رین بھراں مہینوالیا او

دربیان شادی کتخدائی سوہنی باگلو پسر کے ساکن شہر گجرات گوید

دونویں دھی نوں کتے منگا ویند اس بیر صلاح بناوندے جی
کرکے داج چا کاج تیار کیدے کچھے روز پا کے گنڈھیں پاوندے جی
اوڑک سوہنی رونڈری سھوتڑی نوں ڈولی پا پیاہ لیجاوندے جی
گل دسو دینال ہے غرض مینوں کیتا طول نہ جوہیں وکھاوندے جی

اک وچ گجرات گھمیار آہا پتر اودسدے نال منگاوندے جی
سندر چھیل ملوک تے ہو بانکے جوڑ میل کے جنج لیاوندے جی
قصہ بیاہ دا مول نہ طول کیتا پڑھن والڑے چت نہ لاوندے جی
فضل شاہ تہانڈڑا شعر کہیا جیہڑا شعر بیدرد الاوندے جی

دربیان دست اندازی کردن با سوہنی شوئے کاذب و دعا کردن سوہنی

بجناب رب السموات مجیب الدعوات و با امان ماندن از دست او

آئی قہر قلوپ دی رات یارو دونویں پلنگ تے چاسوان میاں | لگا دست دراز رقیب دے نے دتی سوہنی پیش نہ جان میاں

ہتھوں مار کیتی خوب سوہنی نے دتی ہوش بھلا جہان میاں | دو نویں ہتھ اٹھا دعا منگی مہینوال دی رکھ امان میاں

حکم نال نامرد ہو گیا اونویں تیریاں قدرتاں توں قربان میاں | مہینوال دی رب امان رکھے دو دتی لا رہیا لکھ تان میاں

یوسف وانگ امان رحمان رکھے دونویں مہر نشان نہان میاں | مہینوال دے نال ہی جوڑنا وسد الکھیا لوح محفوظ بیان میاں

کیہڑا عاشقاں دے سنگ ہنگ پائے جوڑے جوڑ جو رب رحمان میاں | فضل شاہ مجال کی غیر سندی لیاوے کجھ خیال گمان میاں

دربیان فریاد و فغان مہینوال در ہجران جانان گوید

مہینوال نوں زمین وِل دِوے سوہنی بیاہ لیگئی جاں ہور بیلی | جھوٹے مال تے چھیڑے مہینوال نہیا سوئی گھن گئے سنجے چور بیلی

اگے دوکھ آیا وچھڑ جان والا پایا ان دوکھا ہور زور بیلی | سنجے کاگ نے آن مکان کیتا جھوٹے باغ سن ہنس تے مور بیلی

میری آس مراد نہ مول پنی رہیا پیر فقیر نوں سور بیلی | پھل بے مجنتوں بہیا سی نسی خبر جو ہوسیا شور بیلی

نکل جان دیسی کسے روز میری کر دی آہ و فغان تے شور بیلی | فضل بیٹھے پیا پیر اجیونا اندیر اہجے مینوں جنگی گور بیلی

دربیان آمدن ہمنشین رازدار سوہنی نزد مہینوال جہت پیغام رسانیدن سوہنی فنامہ نوشتن ادبنام جانان

ادھو خاص سہیلی سوہنی دی چھپن جال آئی مہینوال داجی | آکھے کوئی سنیہوڑا دے مینوں لکھ مطہار اپنے حال داجی

الکتوب نصف الملاقات آکھن ایہہ وسیلڑا اصل وصال داجی | لائی ساتھ نہ بار قہار مینوں پیر کون تقدیر نوں ٹال داجی

لئی قلم دوات منگا کاغذ لکھے خط تے خون اچھال داجی | مہینوال لکھیا خط یار ولے ہیسی فضل فقیر دے نال داجی

دربیان مضمون نامہ مہینوال کہ بنام نامی محبوبہ خود بہ ہزار زاری و اضطراری گلہ گذاری تحریر نمودہ میگوید

حمد نعت خدا رسول دے بھیں جیندی صفت دا انت شمار ناہیں | طرف سوہنی مہینوال لکھے تیرا سوہنی کجھ اعتبار ناہیں

انی دہٹی نفس دے پیارئیے نی سچا تدھ دا قول قرار ناہیں | تینوں لکھ کروڑ مبارکاں نے خوشی عیش ولوں دے وار ناہیں

گوہڑا پیار ہویا خاوند نال تیرا سانوں گئے گوں پیار ناہیں | بھلا [illegible] تدھ جیہا عیش دار ناہیں

ستاں خوشی تھیں ہو خوش مرگ جائیں خانہ خصم دا مفت اُجاڑ ناہیں
ڈولی چڑھدیاں مول نہ ڈولیوں توں ہو ئیوں ساد لوش مساں ہس ناہیں
ایہ تاں جھبناں ٹھگ بازار دائی مان متی ئے روپ سنگار ناہیں
شالا مرے جہیڑا تیری چھیج ماہی کیوں تُسی قہر قہار ناہیں
میری لکھ فریاد دی داد ملسی ایس جہہ مینوں ہار ہار ناہیں
ناہیں کم اصیل دا انہیں جانان بازی عشق دی ہار لاچار ناہیں
ان ہٹی کیتا کُن تے کہیا رب سچی تساں جیڈ کوہ مکا ناہیں
جلی ہوئے پتنگ جے جالیؤنی اپر سوختاں لائیکے مار ناہیں
روک جان ہیں ماں ننگ پتنگ دی کیتا تدھ دے نال اُودھار ناہیں
میرا پھٹ سینہ پھٹ مٹیا سی پھٹ پٹ چادر کار ناہیں
سچی سوئی جو ترت جواب دیوے سچی کسے تائیں لاون لار ناہیں
چار روز دا حُسن پراہونائی کوڑے حُسن اُوتے ہوویں بھار ناہیں
سدا دوکھ تی سدا نہ ہون موجاں سدا بلبلاں باغ بہار ناہیں
منوں ہار جے کیتو ناہ میری اپر صدق رکھیں منوں ہار ناہیں
تیرے واسطے وچ پردیس رلیا او گنہار دا شہر دیار ناہیں
اچھی کیتو پیار یا سجنا او سجن مار دے کھچ تلوار ناہیں

کوئی تدھ جیہی کتے جگ اُوتے گھر ساہو رے وچ سردار ناہیں
تسیں سیاہ ہوے ہو مغرور بیٹھی کوئی اساں جیہا ہور خوار ناہیں
لئی مُل خریدا ایمان دتا جھوٹھا عاشقاں وچ بیپار ناہیں
ہوے آپ عیار رقیب میرا شالا صبر مجھے لاچار ناہیں
گل جھوٹھیاں طوق زنجیر پیسن ٹھوئی ملسیا اُوس بار ناہیں
جھوٹھے قول قرار کیوں کیتوئی گھر وں کڈھ مرکی لیو سار ناہیں
مرکے ہوش سنبھال پیاریئے نی کیتی قول قرار وسار ناہیں
تیرا نام لیندا پھراں وچ گلیاں ہجر رون منوں ہو سکار ناہیں
دامن لگیاں نہ چھڈ پالنی سی ہتھوں ڈوبیئے لا یو پار ناہیں
دوکھ پیش پاکے آپ لُس گیئوں کوئی میں جیہا او گنہار ناہیں
اگے وچ تیرے پیار کولوں بس یار او مار دو بار ناہیں
سدا رنگ تے محل ماڑیاں نے سدا حُسن دا گرم بازار ناہیں
بھل نال تیرے یار پیار پایا ناسی خبر جو یار غمخوار ناہیں
نہیں نہیں چرائیاں ملس کارن چھٹے باپ پائی پیار یار ناہیں
دوکھاں گھیریا میں کھڑے دل جاوان تیرے مجھ دا اٹج بخار ناہیں
سک فضل دی ویریا قہر تیرے میتھوں ظالمیں سچ منتار ناہیں

دربیان رسیدن خط نزد سوہنی

لیکے خط گئی طرف سوہنی دے مہینوال دی مہر لوا بیلی
یار دا خط کہیا جن عید داسی مُڑ مُڑ جان نوں کرے فدا بیلی
نالے کرے مطالعہ خط چمے رووے نال کلیجڑے لا بیلی
ڈٹھی رات ڈٹھی اوہ خط سوہنی اپر وچ گئی غش کھا بیلی

جو ہی سسی کولوں خط یار والا دکو یار دے ہتھ پھڑا بیلی
جو جو پیچ کھولے سوہنی خط والی دیوے جیو دے پیچ گوا بیلی
اکھے ایہ مرہم پھٹ سینڑے دی اٹھے پھر جو رہیا چھپا بیلی
لگے تیر اپھٹ چھاہ ٹاسی وچ جی وادلایا پار گھا بیلی

طعنے تیز تلوار دی دھار کولوں گئے گھائلاں نوں گھائل چا بیلی
طعنے یار دا سے آہے تیز خونی گئے مڈھ کلیجڑے ڈھا بیلی

جدوں ہوش آئی اوسے پیار ڈی تھیں لئی قلم دوات منگا بیلی
لکھے یار دے دل جواب نامہ فضل حال دا خط بنا بیلی

دربیان جواب از طرف سوہنی

اول حمد ہزار خدا تائیں جیندی صفت دا انت نہ کا جانی
لکھ وار درود رسول تائیں جیندی شان لولاک لما جانی

اس تھیں بعد کروڑ سلام تیتھے سنیں حال تیں جا بجا جانی
جس فرمائی بات تیتھے تائیں جہیں چار نوں دین ہٹا جانی

اینویں واویلا تینوں کرم کدی سیاں میٹھے آجانی میٹھے آجانی
بناں موت آئی کوئی مرے ناہیں میٹھی کھان تے ہین چکا جانی

جیہنوال میرا حال دا لکھ کے سنجی مار رہیا کرلا جانی
اوڑک مجھ منگا دہیا ہیونی زور و زور دی ڈولی پا جانی

گانا توڑ کے سٹیا وچ ویہڑے دتے کپڑے خاک رلا جانی
جیکر خبر ہوندی ایہناں بھیڑیاں نوں دینی مر دی کھا کے کجھ بلا جانی

اپرا یہ شرمندگی لکھیا سی تیتھے یار دلوں میرے بھا جانی
گھر ساہورے مول نہ گل کیتی سنجی مس بھی ہی کرلا جانی

میرے پاس رقیب جو ایونے سنجے پلنگ تے سیج وچھا جانی
لگا دست دراز رقیب کرنے ہمت رب دی تے مینوں چھڈا جانی

ساری عمر میرے ہتھ یاد کرسی دتی مار کے ہوش گوا جانی
جیہنوال دیسی کھاماں رتا منگی دعا میں ہتھ اوٹھا جانی

میری عرش عظیم تے کوک پہونتی پئی ترت قبول دعا جانی
ادنویں رب دے کرم تے فضل کولوں سُتا مجھ تھیں ہو جدا جانی

ستویں نت نویکلا مجھ کولوں کدی نا دیکھے اکھیں چا جانی
گھر ساہورے خاص انجوڑ میری دتی پیکیاں منوں بھلا جانی

ساعت سال مثال اکھیں نیند ناہیں کیکر قہر دے رین وہا جانی
بیٹھی یاد کراں میرے سائیاں او تیرا چا مینوں تیر لا جانی

تدھ باہجھ ایہ پلنگ پلنگ دسی سیج سیخ تے جان چڑھا جانی
ہیاں وانگ شہیاں کڑک پین مینوں سیر و سیر نوں دین سکا جانی

سنجاں وان ماریاں وچ سینے مینوں ہک نے ملے ٹکا جانی
داؤں کھاندی ڈھکیا مجھ تائیں جیں ڈنگ مارن اژدہا جانی

پاوے ویکھنے تھیں دنا وے سول مینوں آوے دوکھ پاو گھیرا پا جانی
لیف سیف مار جیکر لاں او ڈکھ سول وی لا دیوے تا جانی

جو کجھ حال میرا میرے سائیاں او دتا تدھ نوں کل سنا جانی
بلدی اگ نے تیل پلٹیو ئے دتا بھڑک وے نوں بھڑکا جانی

طعنے لکھیونی آتش وانگ تے گئے جگر تے جان جلا جانی
لادان کھا وانجھ صبر دی خصم تائیں جا تا صدق تھیں اک خدا جانی

آپے دیکھسیں قفل جند وقت جے بلدی تیل نہ پا مچا جانی
طاقت نہ جو تجھ وٹھو نوں جھو وٹھ آکھاں جو کجھ لکھیو نا اچ جانی

اوہے قول دتے پیراد یو مانگی مراں کن نہ جے چھیر چھڑا جانی
جیکر پیار یا تدھ تھیں کجھ موڑاں شالا دوزخیں ملے سزا جانی

شاہ رب میرا توں ہیں خاص کعبہ سجدہ ہور ہوئے کت دا جانی
لیاں نال تیرے لاواں پیاریا او روز ازل عقد پڑھا جانی
میتاں گور لیاندی پر گولڑی ہاں نال صدق یقین صفا جانی
کدی آب حیات وصال والا اساں پیاساں نوں آ پیا جانی
دو دی کوئی پچھان ہو سکے کوئی آ ونا بھیس وٹا جانی
نام رب دے ملیں پیاریا او موئی پئی نوں پھیر جوا جانی
مرکے سوہنی دا خط یار وتے لیکر گئی شتاب ٹکھا جانی

وچ دو سراں دے ہور میرا کوئی دوسرا نہیں آسرا جانی
دامن لگیاندی سکھیں شرم سائیاں وہاں ہجے ہیں ہی کا جانی
او ہو نال ایمان ایمان تیری سکھی غیر نقین بہت چھپلا جانی
کسے نال بہانڑے آ سیتھے کویں پیاریا مکھ ویکھا جانی
او گنہار بیمار لاچار پیاں تیرا دیکھنا اصل دوا جانی
کرساں عرض صلاح میں نال تیرے جدوں آ ویسیں گل میرا جانی
فضل یار تائیں خط یار والا دتا اوس نے پھیر پہنچا جانی

دربیان خواندن خط سوہنی را مہینوال و آمدن بلباس فقیری و ملاقی شدن و رفتن مہینوال باشارہ محبوب برکنارہ دریا چناب

خط یار دا لا مہینوال پڑھکے چم نال کلیجڑے لاوندا جی
کوئی بنے نہ ڈھو ملاپ والا اوڑک رو رو کے نیر وہاوندا جی
گیا عشق سکھا گدا اکرنا اوڑک وقت ایہ عشق سکھاوندا جی
ظالم عشق بنے پیر فقیر کیتے تختوں شاہ بھی چاگراوندا جی
کوئی دے گالیں کوئی برا بولے کوئی مہر سیتی خیر پاوندا جی
اک خیر محبوب دی چاہ آہی ہور خیر بد خیر دھراوندا جی
اوڑک چھاک کوچے دکھ درد والی گھر ستا ہور یار دی جاوندا جی
کنیں یار دا سنے آواز سوہنی ایہ وچ پچھان آوندا جی
سوہنی خیر فقیر نوں پان چلی ویکھو وچھڑے رب ملاوندا جی
خبر لیندیاں یار نثار ہویا سارا ہوش حواس بھلاوندا جی
کیتی ڈھونڈ سوہنی مہینوال بھاویں جیہڑا ویکھ مینوں غش کھاوندا جی

لکھیا یار آہا حال چاہ یارا یا یار کارن چت لاوندا جی
کیہڑے طور ملاں پیارے یار تائیں لکھ فکر دلیل دوڑاوندا جی
پہلوں چاک ہویا ہن خاک ملی کارن یار دے بھیس وٹاوندا جی
گھر گھر پھرے بہانڑے نال منگدا کارن یار دی منگن مناوندا جی
اول کل مصیبتاں جھل لیندا بہار عشق والا جیہڑا چاوندا جی
گلی جان والی گلی وچ کوچے پھرے گونج دیو انگ لاوندا جی
خیر آن فقیر نوں دان کیجیے اوچی نال آواز سناوندا جی
کہیا سس فقیر نوں خیر پائیں سانوں آسرا فقر دے ناوندا جی
او ہلے ہو کہیا ایہ خیر سائیاں مہینوال وی نال نوں ڈھاوندا جی
سوہنی خاص مثال مثال آہی عاشق انگ پتنگ جلاوندا جی
اوڑک لئے پچھان نے جھس تلیاں یار یار نوں ترت اٹھاوندا جی

گل لگ ملے بچھی اگ لدی ایہ خوف رقیب دی مانوندا جی
لگی جاں دسن چھیتی نال سوہنی مہینوال بھی وسناوندا جی

کسے ناں سنی اک دوسرے دی اوڑک کیسے سوہنی من بھاوندا جی
جا صدق یقین تھیں بیٹھ سایاں ایہ خاص جو گھاٹ جھاوندا جی

دسی پیار یا رب مراد تیری جیہڑا کل دسی آس پچاوندا جی
فضل شاہ محبوب دی چاہ اندر ستا سال شال لنگھاوندا جی

دربیان مہینوال بوقت شب عبور کردہ از دریا چناب جہت دیدار محبوب وہمراہ آوردن ماہی بریان

مہینوال قدیم دے لا جھنڈے بیٹھا بیلیاں وچ مان تان بیلی
تکیہ دار ہو رتے رکھ تکیہ دھواں لا بیٹھا مستان بیلی

رونق دیکھ فقیر دی لوک سارے محرم حال ہوئے اوسدے آن بیلی
جھگے گھاٹ تے خاص ملاح آہے سونپ بیڑیاں نوں گھر جان بیلی

نت دین پہنچا فقیر تائیں دیندے رات جو گھریں پکان بیلی
ہور میر شکار شکار کردے مچھی بابجہ شمار بیان بیلی

حصہ پیر فقیر دا وکھ کر کے مہینوال دی نذر ٹکان بیلی
ایہ سنجناں بابجہ حرام اوسنوں مین کھاندے عیش جہان بیلی

نت لا مسالڑے بھن مچھی ہووے یار دے ول سدان بیلی
ستی وقت جاں لوک در از تھیندے ایہ اودس تے ملے ڈوہل پن بیلی

اودھر سوہنی بھی انتظار ہووے مہینوال دی طرف دھیان بیلی
پہلوں گل ملدے پچھوں کڈھ مچھی کھان الوین جانی جان بیلی

گل ملن سیتی دکھ درد سارے غم سول فراق سدھان بیلی
دو دکھ دور تمام ضرور تھیندے جدوں رب ہوندا مہربان بیلی

دوجے بھلک مہینوال ہین مچھی آوے لنگھ جھناؤں طوفان بیلی
راتیں کالیاں چیر کے یار کارن گرآوندا جان قربان بیلی

ملکے یار تائیں پھیر پار جائے بیٹھے اپنے جا مکان بیلی
فضل شاہ میاں حجروں ہتیاں تھیں کیئی ورا سطو لنگھان بیلی

دربیان عدم حصول ماہی مہینوال از لاچاری از ران خود پارہ گوشت جدا کردہ کباب نمود کہ خالی دست نزد رفتن مناسب نبود و مطلع شدن سوہنی بر حال مہینوال ہر شب عبور دریا کردہ نزد یار رفتن جہت دیدار وچند مدت گذاشتن

اکے روز رضا تھیں ایہ بنیاں لتھا مینہ پہاڑ دی واجانی
بہت دہر تھیں زور جھناں چڑھیا مچھی ہاں گئی او سوا جانی

کوئی میر شکار بھی نا ہوتا لیا عاشقاں بنی لاچار جانی
ولانت دا آمر و کیہ تھا پئی رات کالی وحشت و کار جانی

مہینوال کنڈھی اوتی آکھلا کو کے رب تے کرے پکار جانی
آکھے چار مصیبتاں پیش آئیاں ہویوں صاحب آپ قہار جانی

اک نہیں مچھی دوجی نیر چڑھی تیجا مینہ چوتھا انتظار جانی
جیکر یار تائیں اج نہ ملاں کہیا اوس دا میں یار غار جانی

خاطر یار دے چیر جنھاں جاواں خالی جاوناں نہیں درکار جانی
اوڑک پھیر جھنگی وچ جا بیٹھا چیر پیٹ کے نفس کھل اتار جانی

عاشق پاس نہ ڈرہ لیا وڈہ پٹوں ماس وا روز دا سمجھ وچار جانی
خاصے لا مصالحے چاڑھ سیخیں بھٹھیں بھن دی خوب سوار جانی

بنھ پٹ تے پٹیاں بھن گوشت گیا لنگھ جھناں تھیں پار جانی
پہلوں یار نوں ملے شکار پچھوں ملیے یار دی نذر گذار جانی

سوہنی پکڑ کباب نوں منہ پائے مٹھے ہوسکے تر تبیزار جانی
سچ دسیں بلا کی آندیوئی اج بھکے یار غمخوار جانی

مہینوال کہیا مچھی آندیا میں تیرے کارنے یار سردار جانی
کھادا میں نال یقین ایسوا اس نہیں لیاندا بھن میں آپ شکار جانی

مچھی اج والی بیچ سخت آہی گرد جھ نہ ہور وچار جانی
سوہنی پھیر مزا اوہدا ناں کہیا مچھی نہیں او یار دلدار جانی

اہدا ہور دا ہور سواد آوے میتھے آکھ توں سچ نتار جانی
مہینوال نے پٹ دکھا دتا جدوں پچھ کیتی بار بار جانی

پٹوں پٹیاں کھول کے یار اگے مہینوال روناں زارو زار جانی
اجے نہیں سو دجی تدھ تائیں حاضر جان میری تینوں یار جانی

سوہنی دیکھ روئی چھٹ پٹ سر دا پٹ سٹی وال ہزار جانی
پٹ چیر سایاں میں نوں ٹوئی پٹی پٹ تے سٹا او یار جانی

چھیتی پٹ تے پٹیاں بنھ یار اتھوں گھوگھی سٹی وار جانی
بس سنجھا او تیتھوں حق ہوئی جا بیٹھ ہن نال قرار جانی

جت کت ملساں نت یار تینوں تساں آوناں نہیں اورار جانی
مہینوال بیمار سدھار گیا پار وار ایہہ سن گفتار جانی

اس تھیں بعد سوہنی مہینوال تائیں جا کے پار ملے نال پیار جانی
نت گھڑا لیکے ٹھل پار جائے کرے یار دا جا دیدار جانی

ٹردی وٹ ٹکا ٹیکے رکھ آوے گھڑا اوٹھیاں ندوچکار جانی
فضل شاہ پرمتاں گزر گیاں ہی سوہنی دی ایہو کار جانی

دربیان اطلاع یافتن ننان بحال سوہنی و بدل کردن سبو خام با سبو پختہ و رفتن او سبو خام گرفتہ بکنارہ دریائے

اک رات چلی سوہنی یار ولے سوہنا ہار سنگار لگا بیلی
ٹھیکی ننان نوں جاگ آئی اوہ بھی مگر چلی کر دھا بیلی

سوہنی نکل دروازیوں باہر ہوئی دھریا موہنہ جھناں وہیندا بیلی
کھوج چور دا کھوجی پکڑ لیا ایپر چور نوں خبر نہ کا بیلی

گھڑا چا لیندی اونہاں بوٹیاں تھیں جتھے آوندی نت لکا بیلی
تر بنھ دا ہل سبایا کر کے سوہنی ٹھل پئی دریا بیلی

ملے یار نوں لنگھ اوار آوے رکھے گھڑی نوں پھیر چھپا بیلی
اوہلے بیٹھ ننان نے بھید ڈٹھا ایپر اوٹھ گئی غصہ کھا بیلی

اگے سوہنی تھیں گھر ہیں جا ستی الف بے تاکگل پا بیلی
فجر ہوئی اہو قہر ہو گئی طرف دکان سدھا بیلی

پھیر طرف جھناں سوہنی کچا گھڑا دو کاں تھیں جا بیلی
کچی بوٹیاں وچ ٹکاۓ رکھے پکے گھڑے دیناں مٹا بیلی
گھریں آ پہونتی نند عاشقاں دی دیو ماں نوں گل سنا بیلی
آئی تہر تے غضب دی رات مرٹکے کالا ناگ جھیس وٹا بیلی
الک تاں اندھیری وجہی واوگے پٹ سٹی رکھ اوٹھا بیلی
اجل پئی پکار دی سوہنی نوں مینڈھے آملی سیتھے آ بیلی
دیو مانگ اوس جنڈ کرہ پیر وس ونیدے رت سر پر سنگا بیلی
اوس رات ہزار آفات آہی پھول وند بیٹھے اژدہا بیلی
اوڑک جھاک مصیبتاں جا پہونتی جتھے آوندی گھڑا ٹکا بیلی
گھڑا اکڑے نے تھیں کچا نظر آیا رو رو کوک دی گھت گھا بیلی
میرا کیئوں کیتوئی چاکچا کیہڑا اودے تقدیر ٹا بیلی
کئی لاکھ منتار وان وہڑ دیاں تو دیوں فضل تھیں پار لنگھا بیلی
رات یار والی اج مجھ اوتے نے ٹھٹرہاں دین ایمان تھیں جا بیلی
جیکر سنگ رکھے کیکر سنگ ہے لساں سنگ ودالڑے سنگ گوا بیلی
سوہنی نہ مڑواں جی میں اج ملاں نہیں کوہجٹی نام دھرا بیلی
جیکر پچھاں مڑاں کافر ہو مراں دعوی کل کفار دی جا بیلی
سچا عشق نا ہیں جھیں اج ملاں یا جاں نوں گھول گھما بیلی
باہجھ یار دلدار غبار دسے مہینوال دا لاسیوں چا بیلی
اک یار دا پیار در کار جاتا چلی غیر دی بیت چکا بیلی

جتھے سوہنی گھڑا ٹکایا سی جا پہنچیا اٹک اٹکا بیلی
کچھ کچ کیتا دھروں سچ آہا کیہڑا لکھیا لیکھ مٹا بیلی
اوسدی ماں نوں بھی مار نا لوڑدیسی دتی آس خدا بچا بیلی
ادھی رات گئی سوہنی یار وتے ٹری پیر فقیر سنا بیلی
بجلی بدلاں تھیں کڑکدا پوندی ویندے طبق زمین ہلا بیلی
جیوں جیوں سوہنی نوں سمیں یار دئیوں تیوں جا فندی بہڑ ڈھا بیلی
غول چار چوفیر آواز کردے ہور لکھ کروڑ بلا بیلی
پیر پنج تے سلاں سوالاں ودا ٹوہی نوں آہی جانہ پیر وصرا بیلی
اونہاں بوٹیاں تھیں گھڑا چا لیندی کرکے یاد رسول خدا بیلی
اینویں پئی پکار دی رب اگے جویں صاحبا نادہ رضا بیلی
جیکر آپ کھیں مارے کون سائیاں سوئی ہوئی بھی دیں جوا بیلی
جیکر مڑاں تے عشق نوں لاج لگدی گل عاشقاں نہیں روا بیلی
جیکر پچھاں جاواں جھوٹھی یار دو نوں پچھاں جاندیوچ خطا بیلی
پچھاں مڑن کہیا جی میں پیر موڑاں شالا دوزخیں ملے سزا بیلی
میتھوں کہیں نہ ہول قضا ہوسی جو کجھ آئیاں لیکھ لکھا بیلی
مہینوال تائیں کعبہ جانیاں میں کیہڑا کعبیوں رکھ بھوا بیلی
اکسے یار دا جا دیدار کیتا اکسے جان ہو گئی فدا بیلی
گھڑا اکڑے کے ہو رواں ٹری نال صدق یقین صفا بیلی
پہونتی جا سوہنی اوپر کنڈھے ہڑ یدی موہوں منگدی گئی دعا بیلی

سر تے بنھ دا اہل کلمہ یاد کیتا ٹری یار دا لین لقا بیلی
فضل جانکے جاوں بخاں عاشق ویرے عشق نوں اج نہ لا بیلی

دربیان افتادن سوہنی در گرداب دریائے چناب و شنائیدن سبھو خام جہت وصال مہینوال

پانی چڑھ آیا اوپر کند ہڑی دے اوس رات سی اُٹھ طوفان میاں
کپڑ کرو کڈھیا اوتاں رعد وانگوں ویکھ سہم گئی اوسدی جان میاں
لکھ سوہنیاں عشق نوں لاج لگدی مہینوال توں ہن قربان میاں
مالی روح دا ہو اودا س ڈریا گھلی آئیگے وادِ خزان میاں
جو کجھ لوح محفوظ تے لکھیا سی سوئی ہو وڑسی اج آن میاں
اج شاخ امید دی ٹٹ پیسی ہوسی باغ وجود ویران میاں

سوہنی وچ جھنہاندی جاوڑے کٹ گئے زمین آسمان میاں
مر مٹڑے دے تسلیاں جیوتائیں منہ ایا رنوں مکھ بھوان میاں
مہینوال ہے دو جہاں اندر جان مال تے دین ایمان میاں
اوڑک بنھ موہدا سٹرا کھل پئی کچے گھڑے اوتے لایا تان میاں
گئے جان جوا لٹے یار دے وچ جہیڑا یار سی ورد زبان میاں
فضل یار توں مکھ نہ موڑیو سو ہوئی یار دے ول اعلان میاں

دربیان غوطہ خوردن در دریائے چناب و آہ و فغان در اشتیاق مہینوال ۱۲

وچ نیں ہٹھ جھناں اندھیر چڑھی اوس رات سی اُٹھ کو چھال ہوئی
گمنگیر جو فیر اندھیر کیتا نال لہر قضا پامال ہوئی
رب بے نصیب نہ دتیا نیں جو کجھ نال سکے مہینوال ہوئی
گیا پاٹ جہاز امید والا میری زندگی خواب خیال ہوئی
جہڑی سوہنی لئی فقیر ہوئیوں جہڑی اجل دی نال اجلال ہوئی
کئی لاکھ آفات جھناؤں سندی میری کھان کا من خوشحال ہوئی
شالا اوہ گھڑا ٹٹ ویندڑی او جہڑی مان چھوڑ نہال ہوئی
اکوار ہن ویدنا آدینی تیری مکھ دی بھکھ کمال ہوئی
مرگئے رد ز قیامتے بہلائی ایہو بھا اساڈڑ فال ہوئی
ہو یا سکھ نصیب نہ تتڑی دے اکھوں معنیاں نال گال ہوئی
چوری ملن ہاں گے دوتیاں نھیں ہن ہلیا گل محال ہوئی

کچا گھڑا گداز ہو گیا سارا ڈہل بجھ گئی میں دے حال ہوئی
ہن آئیکے ویکھ پیاریا او جو کجھ میں نمانی دے نال ہوئی
لکھ موج سندی اپی فوج میٹھے میٹھوں فسوہ نہ رت سمھال ہوئی
سر سرلا بازی تتی کھیڈ بیٹھی اوڑک تن نہ کا میری چال ہوئی
چھٹا تیر تقدیر دا غیب والوں میری جان دیپار یا ڈھال ہوئی
ہی ہی حال میرا تینوں کون دستے فریاد میری کال دال ہوئی
میری روح دی باز پرواز کیتا خالی عاشقاں تھے مدال ہوئی
خونی موت دا آن غنیم لتھا شہر عاشقاں دے ہڑتال ہوئی
رج کیتیاں نہ تیرے نال گلاں ساری عمر دکھاں اندر جال ہوئی
دلدار خون اکھیں لعل نیاں ہی میرے انجھواں تھیں ندی لال ہوئی
فضل یار پیارے نوں کو کدی سی سوہنی غوطیاں نال ڈھال ہوئی

دربیان فغان دوم سوہنی و ذوق و شوق یار دلدار گوید

ہن آکھ پیار یاد لیڑائی لگی ... گھڑے دی کاریگوں
ہوئی ویدیاں بھیرنیل ... آدھ دیدار مینوں

لگا تیر فراق دا وچ سینے نکل پار گیا اوا سار مینوں
عزرائیل وکیل ہے آکھلا دیند الیس پلک قرار مینوں

مرطرڈ دین او چھل چھل سائیاں لیا چھپ سینے تیر مار ہا مینوں
تانے گرا اتھا کسے قہر والی کھائے بجلی دی اچمکار مینوں

موتی وانگ آئی یار رات کالی دہندو کار ابر غبار مینوں
میر سجان عذاب دیکھ آئی مونے سمجھ لیا گنہگار مینوں

لے او یار لباں تجھان آئی آدہ دیدار اکوار مینوں
بانا جل تھے تیز طرار خونی کیتا وچہ پلکار شکار مینوں

لمے دہن پیا تیری سوہنی او ہن آنگھا کہان پار سیو
بچھ کچھ کئی تند دے بلہناں بھجی ئے کہان ہر مینا مینو

ایہو لیکھ متھے میرے لکھیا سی جہڑا اج ہویا اظہار مینوں
میر سجان تر سندڑی لئی تریے ملجاہ او پیار یا یار مینوں

لکھ کوک عرشوں لنگ پار گیا حتی واد ندب قفلہ مینوں
تتی رج نہ دیکھیا مکھ تیرا آن ہنی او یار لاچار مینوں

میرے کم سو لڑے دے ہر دل نا ہیں نتی بھاگ نصیب نے ہار مینوں
آپ تے مکھ و یکھا سوہنا مولیار کر گیا گنہگار مینوں

موئی ہوئی بھی رہئی پکار ساں گی کیکر بھل دیسی تیرا پیار مینوں
فضل یار پیار یالا چھاتی غمخوار میرے دلدار مینوں

در بیان فغان سوم

کسنوں آئیکے ڈہونڈسیں وچہ ہن دو بنجیں یا تتہ پانی عشق ہوسی
پھڑا دیکہ لاسٹر اتہ تا ہیں کس نال سائیاں تیری گل ہوسی

جدوں سوہنی دا کھلی نام لیسی تیرے کالجے وچہ سل ہوسی
تیری سوہنی تائیں بھاری بنی سائیاں جیکر آوسیں تاں مشکل حل ہوسی

مولا جاند اسنجی جان میری تیرا نام لیندے گھڑیاں ہوسی
جہڑا بوٹڑا آس امید والا سوئی پیار یا او ہا ہجر پھل ہوسی

تیری گنے نے پان کرما سارے گل ویکھ لئیں سکی دل ہوسی
فضل شاہ جے آہ فغان کرسی تید دل عرش عظیم نوں ہل ہوسی

در بیان فغان چہارم

سوہنی کولدی بیلیا بیلیا او دس کہاں دردی ایتھی ہین تیرے
اک ساک آہا تیرا نال میرے اتھے ہور ناہیں سائیں تیرے

بیچھا دور رہیا تیرا سجناں او ہن کول ناہیں بھائی بھین تیرے
پھر سیں کنڈ ہیاں تے ڈاٹوں ڈول بھوندا کوئی تاں سنیجے بین تیرے

جدوں سو فراق دی دہاڑ پیسی کہیڑی بول دیسیں سکھ چین تیرے
فضل نال شاد جگاں تاک جیویں خوشی نال گذرن دن رین تیرے

در بیان فغان پنجم

مر چکیاں جان ہے نک تی تھے آ او بیلیا واسطائی
میرا آخری وقت وصال ہویا گل لا او بیلیا واسطائی

رہے نت چماندڑا وچہ سینے تیرا اگ او بیلیا واسطائی
فرح دوفراق تسال ول ہی دہا او بیلیا واسطائی

روم روم اندر تیرا نام عالی رچیا جاوے بیلیا واسطائی
متھے فضل دی موڑ مہار سائیاں پھیر آ پاوے بیلیا واسطائی

دربیان فغان ششم

ملک الموت آیا جند لین کارن میرے پاس وے پیاریا واسطائی
مجھی یونس دی لڑی آن پہونتی کھان ماس وے پیاریا واسطائی
کاہنوں رچھاؤں تھیں جا کیتو سنجا ماس وے پیاریا واسطائی
جیکر پہنچائیں کیتھی پہنچ سائیاں تیری آس وے پیاریا واسطائی
تینوں گھلا او ڈیکدا ساہ آوے تے کوئی ساس وے پیاریا واسطائی
جلد سجان میری جلدی پہنچ فضل وا جلدی پاس نصیبیا واسطائی

دربیان فغان ہفتم

سو مرد سوہنی پئی پکار دیسی ملجاہ او سجناں واسطائی
سنجے روح کل جنجال سٹے گلوں لاہ او سجناں واسطائی
تیری سوہنی ہونڈ ہال پیا لمے واہ او سجناں واسطائی
مینوں قسم تیری لیا روک پانی میرا ساہ او سجناں واسطائی
چلے اپنی اسیں بناہ توں بھی عالیجاہ او سجناں واسطائی
او کھے وقت آوہ دیدار مینوں تیری چاہ او سجناں واسطائی
لہر قہر دینال قہار دلوں پیا واہ او سجناں واسطائی
سنکے ملک الموت حیران ہویا میری آہ او سجناں واسطائی
جھڑی کنڈھ ہڑ تیتے بوٹا جاندا سی لگی ڈھاہ او سجناں واسطائی
تیرے فضل دا بیا جہ نہ ہور میرا اور دخواہ او سجناں واسطائی

دربیان فغان نمودن سوہنی در دریا و سہیلیاں ہمنشیناں سے گوید

اللہ بیلی اساڈڑے کوچ ڈیرے ملجاونا اہل سہیلیونی
سونہ یار دی لبن لیے وس ہویا میرا آونا اہل سہیلیونی
میری ہانبوں دی مین کرن دیناجیو لاونا اہل سہیلیونی
میرا اج تحقیق موقوف ہویا چھیڑ آپاونا اہل سہیلیونی
او کھود بھنڈار دوچہ جھکے پل گاونا اہل سہیلیونی
میر بجاتے کسے پیار ڈیا پھیر ڈا ہونا اہل سہیلیونی
دہر وی رب بجی آگو اتھے پھیر آپاونا اہل سہیلیونی
گئی مدت قضا قہار دلوں اوہنا بھاونا اہل سہیلیونی
ویندا اج دا چھوپ نکھیڑ میرا پر خبر جاونا اہل سہیلیونی
گھر وگھری جا کے ڈوسری نفس سدلیاونا اہل سہیلیونی
میری چوگ جراج نکھٹ گئی گھا گھاونا اہل سہیلیونی
فضل شاہ نوں حال تباہ میرا سمجھاونا اہل سہیلیونی

دربیان فغان سوہنی در دریا و مادر خود

سوہنی وت پکار دی مائے نی مائیں بن آیا کہاں سیکوں مائے
شالا نج جیندیوں سوہنی نوں ابنجول مائے انجول مائے
سوہنی کو بجیاندی پر کو بجر دی ا کاہنوں کیتو ڈا اید کلول مائے
گل گھٹ مینوں اگے مارناسی لکو ویونی سی ہر گھول مائے

جو کجھ میں غریب دے نال ورتی ہن کجھ ناہیں متھوں پھل ماۓ
کالی چڑھی اندھیری موت والی مینوں دسنوں ہیا نزول ماۓ

وئیں پیار دلاسڑا مہر سیتی جتھے ویکھسینگی سیراڈھول ماۓ
میری جان لباں اُتے آن کھلی فضل شاہ آنگوں ڈتو اندا ڈول ماۓ

ایضاً در فراق مادر مہربان

بھل چک معاف کرچھلیاں نوں جو کجھ بھل ہوئی تقصیر ماۓ
ایہو ویلڑا ئی تیرے بخشنیدا مینوں بخش بتی بھاراں نیر ماۓ

لیکے پہونچ شتاب نمانیاں تے مہینوال بے حال فقیر ماۓ
تام رُب کویں دیکھاں مینوں مکھ یاردا بدر منیر ماۓ

دس کون ماۓ جھگڑا مور دیکے سب ڈاہڈے دی تقدیر ماۓ
تیرا شیر پیا دنا یاد آیا ڈوہل پیا اکھیں سندا نیر ماۓ

کویں یار دا اج ملاپ ہووے کوئی کر دیکھاں تدبیر ماۓ
جویں ہیر تائیں رانجھا پیر ملیا تویں ملاں میں بھی کھنڈ کھیر ماۓ

اجے جان ناہیں عزرائیل لئی آمے منکر لتے نکیر ماۓ
میرے حال نوں ویکھ بے حال ہویا فضل شاہ فقیر حقیر ماۓ

فریاد نمودن سوہنی بدرگاہ باری تعالےٰ

ایڈا قہر تے قہر نزول کیتو بھاویں ہوئی درگاہ دی چور اللہ
جیکر ماریا این سچ سوہنی نوں نال یار کریں میری گور اللہ

میرے یار نوں کوک نہ سنن دیندی لگی بدلاں نے گھنگھور اللہ
مہینوال نوں چا ڈوبیوئی ناہیں نال تیرے کوئی زور اللہ

اک پلک انھیرا ماجرا ندا تو وچ جنھاں نگھور اللہ
ادھی نیں دیوچ نمانیاں دے تیرے فضل ہا جھوں نہیں ہور اللہ

ایضاً

مہینوال فقیر دے دشمناں نوں کیتو شاد اللہ کیتو شاد اللہ
روز حشر دے تیک پکار سانگی دئیں داد اللہ دئیں داد اللہ

مہینوال تائیں ملال دال میرا کرے یاد اللہ کرے یاد اللہ
اوجڑ گیاں اوجاڑیا چا مینوں مڑ وسی وطن تاں کریں آباد اللہ

یاسیار کردی اوڑک ہو گیا برباد اللہ برباد اللہ
فضل شاہ میاں سوہنی ڈب موئی فریاد اللہ فریاد اللہ

دربیان فغان نمودن در فراق دوری و مہجوری روح گوید

مجبور روح دا ہودا دس یا لمی وہن پاکے اندا آنیاں نوں
جاندے روح نوں پکار کیتی کتھے چلیا ئیں چھوڑ نمانیاں نوں

مینوں ہنی تے چک بٹایوئی بدھو بھار او یار چلانیاں نوں
سوہنی وچ جھاوند چھڈ چلیئوں مجھ کچھ سینا رکھانیاں نوں

جاندی وار نہ کیتیئو گل کوئی پچھیا دتو ئی عمر وہانیاں نوں
ادھی رات کروانیاں کوچ کیتا چھڈ چلیئوں تنہا اکلیاں نوں

وچ شوہ دریا ڈوب چلیوں سُٹنے مل متاع پلانیاں نوں
پہلوں ماں رہنا پیار سیتی چھوں ماریو کل سیانیاں نوں

وانگ باز دے تیز پرواز کبوتراں دسیوں آیانیاں نوں
ڈوب سوہنی نوں کچڑی ول ویسیں یار دسکے جاٹکانیاں نوں
کاہنوں جا دوڑ آیا ایکے ٹھگیوئی مہینوال تُوں گھول گھمانیاں نوں
نہوں نال یہ دسیاں بھل آیا کھیت ہیجیا جھنیاں وانیاں نوں

نام رب دے من سوال میرا گل لاکو اردیوانیاں نوں
ناہیں کم اصیل دا چھڈ دینا یاراں بیلیاں بہت پرانیاں نوں
کس نوں سوہنے کچے چلیوں وچ نیند اساں عاجزاں دے رنجانیاں نوں
فضل شاہ میاں اینویں لکھ آہا موڑے کون خدائیدے بھانیاں نوں

دربیان کلام کردن لاش سوہنی باروح خود و پیغام دادن بخدمت یار دلدار مہینوال

ایہہ ساسنیہوڑا سجناں تے آکھیں لے گئے تیرے کر یار میاں
ڈھائیں مار کے عرض گذار دینی لگے یار دے بانہہ اولاڑھیاں
تیری سوہنی وچ جھناں ڈبی پیا موت والکھ سوار میاں

ہتھ جوڑ سلام دعا کہنا جانا گل زمنوں وسار میاں
آکھیں آکھیاں بن یاد دیدار تیرے کارن گس وار نظار میاں
فضل شاہ سوہنی سوہنی ہو ڈبی ہوئی قول اقرار نہار میاں

دربیان آمدن آفتہائے دریا برائے خوردن گوشت سوہنی و کلام کردن لاش

مچھ کچھ سینسار تے بلہناں وا اسیوقت ہویا پھیر آ پاونا او
مہینوال دی ہیں امان سوہنی میرے ماس نوں داغ نہ لاونا او
ہتھوں جا پیاریاں سجناں نوں میرا حال احوال سناونا او
ایہہ بھی آکھنا پھیر مڑ حشر میلے مردی وار تا دید کراونا او

اوچی بول کے بت پکار کیتی اساں عاجزاں تھیں ہٹ جاونا او
کیتا رب حرام تسا ڈریتے اساں عاجزاں دا ماس کھاونا او
قسم رب دی ہیں اوڈیکنی ہاں ایہو یار نوں مکھ وکھاونا او
فضل شاہ فقیر نوں جا کہنا تیرا یار ہو گیا [illegible] ونا او

دربیان انتظاری و بیقراری مہینوال و پیغام لاش سوہنی رسانیدن بروح مہینوال و نوحہ کردن او

اودھر پیا اوڈیکدا سوہنی نوں یار یار سند اطلبگار میاں
اوہو سے ساہ لیندا مار ڈھاہ موہنہ تھیں نالے نین روندے زار زار میاں
پھیر آکھدیندا اج خیر ناہیں سکھ جیونہ چین قرار میاں
گیا بجھ چراغ قلوب والا باہجھ یار ہویا دھندوکار میاں
مہینوال خیال دسنال کہیا شاید وچھڑ گئی اہدے یار میاں
اقول دے سلام پیاریاں نوں پچھوں وے کیتا اظہار میاں
خونی دہاڑ قہار دی سوہنی نوں لیا وچ جھناں دے مار میاں

نین تکدے مول نہ تھکدے نیں نرگس وانگ دے دین انتظار میاں
رکھن کل تے مل موقوف میرا اج نالنگھن یار پار میاں
میری جان فریاد فریاد کردی بھانویں یار نوں بنی لاچار میاں
اچن چیت پٹی کن عاشقاں دی روندے وچ دی نیم اپکار میاں
ایسے حال اندر مہینوال آہا روح پہنچیا جا دربار میاں
جو کجھ ورتیا سی سر سوہنی دے ہوئی یار دے گوش گذار میاں
سوہنی ڈب موئی دکھاں نیوں وچ ہوئی مول نہ پار [illegible] میاں

ڈگا ہو بیہوش خروش کر کے مہینوال ایہ سنیاں سار میاں

سچ آکھیوئی اک جھوٹھ کہیو تیرا انہیں پوندا اعتبار میاں

ہائے او دشمناں ایہ نہ آکھنا سی کچھ مار دوں تیغ کٹار میاں

مینوں ظالماں کی چا آکھیوئی پیا کوکدا باہنڈ اولار میاں

جھڑی لا رہے دو نویں نین ناسدا ساون ماہ جو ابر بہار میاں

لگا تیر پیاریاں سجناں دا او اسار ہو گیا دو سار میاں

اس بات تائیں کریں جھوٹھ ربا تیرا نام ہے رب غفار میاں

مینوں میل ملایا کو کداسی دیہ جاہ اوہ یار دیدار میاں

دسے ہتھ پسار یا مول ناہیں اوہنی چار چو فیر غبار میاں

اکوار دیدار دیہ کو ہجیاں نوں میر سوہنا دلبر سردار میاں

میرے ساتھیا ساتھ رلا لیناں ساہنڈا ساتھ ہی تھتیار میاں

بیٹھ پچھے دا حال احوال سارا جدوں پھیر آئی او خیل سار میاں

روح نبی کریم دی تیں قسم کھادی یارا جھوٹھ ناہیں ایہ کار میاں

سن کے بات محبوب دی گھات والی درد آکھدا ایتھ پسار میاں

مکھ زرد ہویا دل سرد ہویا لگی کرد کلیجڑے کار میاں

ہویا دوسری وار بیہوش ٹھٹھکے کو لوح قلم ہو گیا اوڈار میاں

جدوں ست آئی تڑت مار ڈھائیں فریاد کرے بار بار میاں

جیکر مار ناہیں تاں بھی میل سائیاں اکوار میرا دلدار میاں

تیرے درد فراق نے یار جانی لائی وچ سینے کانی سار میاں

اکٹھا یار او پیار تسا ڈے نوں گل رکھ تلوار دی دھار میاں

لا ایہ سانگ او پیار یا یار مینوں ہتھ پٹیاں آپ سوار میاں

فضل شاہ نوں حال معلوم میرا ایتھوں کجھ نہ پچھ او یار میاں

دربیان فغان کردن مہینوال از دوری و مہجوری سوہنی ۱۲

ہے او یار وچھوڑ کے سٹ گیوں کیتا قہر قہار فضول مینوں

کلمل جان آئی میری پیاریا او کک پلک ٹکانہ مول مینوں

تیرے واسطے ہو فقیر گیا رب چاہیا نا کسے طول مینوں

تدھ پاس علاج سی عاشقاں دا ہتھوں کیتائی چا رنجول مینوں

لگی سول غم ہی ات سول پیریں یار وچ کلیجڑے عمل مینوں

دتی کنڈ نہ جاہ پردیسیاں نوں بھلا بیلیا کریں قبول مینوں

دیکھاں پیاریا جے مکھ تیرا کرے فضل جے رب رسول مینوں

ایضاً در آہ و زاری و اضطراری مہینوال در فراق معشوق ۱۲

پھیرے واویلا کہنا اکنڈ ھیاں تے یار اچھڈ کے جاہ نہ دور مینوں

جیویں جان میں نال ہزار برساں وچھڑ جان تیرا اسنطور مینوں

چھڈ گیوں او یار نمانیاں نوں مکے نال فراق دی چور مینوں

لگے گھاہ کلیجڑے کار آہا لا ایہ سانگ فقیر یار ضرور مینوں

تیرے ہجر بیمار نوں مار لیا رہیا مول نہ عقل شعور مینوں

وچ جیو دے ہور امید نہی پایو ہور دا ہو مغفور مینوں

فضل شاہ نہ مار فراق اندر سد لئیں او یار حضور مینوں

دربیان غرق شدن مہینوال در گرداب دریائے چناب وصول یافتن لاشہائے ہر دو عاشق و معشوق

مہینوال کشتے اوتی کولداسی کہیا لاگیوں مہنعان بیلی
عزرائیل نے مجھ دنجار ڑیدی لٹ لئی ہے کل دوکان بیلی

تدھ یار دی قسم نہ جھوٹھ بولے تیری باہجھ جہان ویران بیلی
لدگیوں بیخبر بے صبر کولوں بھانویں مار یو جان پچھان بیلی

ایویں چپ چپاتڑا انس گیوں کوئی دس نہ تھاں مکان بیلی
لک توڑ گیوں اساں عاجزاں دا سنجی موت دی مار دان بیلی

آئے صبر ناہیں اکھیں سئے ندیاں نعوں مہیں دے لاسٹرا ان بیلی
حکم رب دے تھیں لاش سوہنی دی ہوئی یار دیول روان بیلی

جدھر یار آہا اودھر لاش گئی پانی لار ہیا لکھ تان بیلی
اونویں نیرا آہے انتظار دونویں مہینوال دی طرف دھیان بیلی

سوہنڑی دی لاش آئی نیڑے کنڈھڑے دی جھتے کھلا آہا پریشان بیلی
ویکھو عشق ایہا عاشقاں صادقاں دا بت قدرتوں کہے بیان بیلی

دونویں ہتھ پسار پکار کیتی ملجا مہینوال جیہڑے ہان بیلی
اچن چیت آہا اودر دل نظر پیا جنہاں بیلیاں مل کھہان بیلی

مہینوال ماری چھال وچ نیں سکھو ہون آکھ کہیں قربان بیلی
گل لگ ملے بجھی اگ لدی مہینوال دونویں دی جان بیلی

بجلی آہ فراق دی نال ماری پہونتی خبر زمین آسمان بیلی
اوچی رون لگا بلبل مار چیکاں سنی آہ فغان جہان بیلی

سورج دانگ غیب ہو گئے دونویں لتھے جا کتے ڈونگھیاں بیلی
پچھے عشق جانے جان جان دی رکھ صدق یقین ایمان بیلی

بھانویں روز قیامت آپہونتا کیتا کل جہان گمان بیلی
جان دتیاں باہجھ نہ یار ملدا جان بھجکے جان دینجان بیلی

فضل شاہ ایہ ماتم عاشقاں دا کر دو کل بیان عیان بیلی

دربیان ماتم و نوحہ سوہنی و مہینوال آمدن ازعرش معلی روحان پاک کاملاں صادقاں عشق حقیقی ۱۲

ماتم لئی پھند پریشان ہو کے آسمان سیاہ قباہ میاں
کرسی عرش دونویں بیٹھے کنبد یسین طرف تھیں تے غوف خدا میاں

پیا سوگ تمام فرشتیاں نوں بیٹھے نت داورد بلا میاں
سورج درد فراق دے سوز کولوں تتا اپنا آپ جلا میاں

چن بدر منیر ہلال ہو یا دوہاں بیلیاں دا غم کھا میاں
سارے تارا یاندی مدہم لوہوئی بیٹھے ماتمی فرش وچھا میاں

مچھ ناگ تے دوصول نے صول کھادا اسکن نہ زمیں نوں جا میاں
پیا سوگ تمام پنکھیرواں نوں لوں لاہ بیٹھے چین چا میاں

شیر نکھ شکار تھیں پھیر بیٹھے دتے بکھ نے مار مکا میاں
چریا گھاہ نہ گوال ہرنیاں نے دتا نیلیاں نیر وہا میاں

کی کی کھولکے گل سناں تینوں سارے جگ تے پئی کہا میاں
روندا روح رسول کریم سندا آیا عرش عظیم تھیں دھا میاں

صفاں بنھ کھلے مرسل پاک جتنی پچھے نبی کریم دے آ میاں
قیاعرش و قال اشہد اکے بھی ہو کھلے آکدا میاں

خواجہ خضر مہتر الیاس دونویں ڈھائیں رُوندے حال ونجامیاں
مُڑ مُڑ آکھدے شکر ہزار واری گئے عشق نُوں لاج نہ لامیاں
جنہاں عشق مجاز کمال کیتا سو بھی سوندڑے رہے جدامیاں
موہوں کہن افسوس افسوس یارو موڑ ربدی کون قضامیاں
نہوں لائیکے مول نہ توڑ ٹوئیو نے وتّا بیلیاں توڑ چڑھامیاں
فضل شاہ پیاریاں دوستاں نوں دیو کُل بیان سُنامیاں

ذکر ماتم نمودن عاشقان عشق مجازی

یوسف نال فراق دے آہ مارے دیر ملی مینوں تقدیر بیلی
مجنوں بہنہ اولار پکار کیتی ہائیں بن گیوں میں دلگیر بیلی
فرہاد فریاد فریاد کیتی لگا کار کلیجڑے تیر بیلی
رانجھے چاک سنا سینہ چاک ہوئے ہائے کھلی روندے کول ہیر بیلی
کھلے وال ڈھٹے نین دین کردے سسّی دسیاں دی تصویر بیلی
روئی صاحباں بی دی ہارچیکاں گئے تیر غم دے سینہ چیر بیلی
چندربدن نوں خاک رلا دتّا سوہنا بدن جو ماہ منیر بیلی
پاش پاش زلیخا دا جیو ہویا جہڑے عاشقاں دے وچ پیر بیلی
لیلیٰ لئے لئے دکھڑے تے دردغم نے پایا وچ فراق دے ہیر بیلی
ٹوٹی نہر غم دی شیریں گھٹ بھر دی ڈھٹھی پیا کھیں سندا نیر بیلی
چھجی ڈانگ پیا پُنوں تڑفدا سی دتا خاک رلا سرجد بیلی
مرزا کوکدا سی ہائے ہائے یارو مینوں گئے بنا فقیر بیلی
معیار کوکے یار یار کر کے کیتا درد فراق زہیر بیلی
نہیں پیر دھراوندی جا مولی آئی اُتنے روح دلگیر بیلی

فضل ہور کروڑ ہجوم آہی ناہیں وچ تحریر تقریر بیلی

دربیان تجہیز و تکفین سوہنی مہینوال

دونویں سٹر دھڑ کو ہر پیار والے اس نہر دے وچ جھنا وندے جی
خواجہ خضر تے مہتر الیاس تائیں نبی پاک رسول فرماوندے جی
دونویں نال تعظیم تسلیم کر کے ملے وچ جھناؤ ند جاوندے جی
بہت ڈھونڈ سیتی اوڑک پا ہونی چادر تان پلنگ وچھاوندے جی
سُتے پاگلو کرڑی جہڑے سیتی کارن عشق پلے چھڈاوندے جی
دورں ویکھ کے پاک رسول تائیں دونویں تت چاہیس نواوندے جی
اوسے وقت جدا ہو گئے دونویں اک پلک نہ دیر لگاوندے جی
اوڑک حکم رسول کریم کیتا جنوں نال دے غسل کراوندے جی
باہر کنڈ ٹھر مینتے سبھ یار پیارے پئے کونج وانگوں کُرلاوندے جی
جھب چا لیاوناں عاشقاں نوں مُڑ مُڑ حکم ایہو فرماوندے جی
چار ملک آئے لیکے پلنگ الٰہی طرف جھناؤ ند جاوندے جی
چارے ملک اُوتھانگیے پلنگ تائیں خدمت وچ رسول لیاوندے جی
سارے لائیکے زور بے زور ہوئے اوڑک آپ نبی پاک آوندے جی
کہیا نبی چھڈو اک دفعہ ٹیہوں نوں راقساں نوں حالنے پاوندے جی
ریشمی کفن کالسان عطر آب کوثر حوراں گھل رسول منگاوندے جی
کفن کہی تی ہے نول جدا جدا دیس بقیس بیٹھ سواوندے جی

اودھر غسل دتا لیلاں سوہنی نوں خوشبو دے نال نہاوندے جی
جدوں لئے نہوا دھوا دوہنوں اوسے پلنگ تے کفن وچھاوندے جی

اکو کفن دے وچ لپیٹیو نے دوہنوں یار اوہنوں گل لاوندے جی
صفاں بنھ جنازے دا آہر ہویا سچے پاک رسول فرماوندے جی

وضو ساز پچھے ہتھ بنھ کھلے نبی ہو امام پڑھاوندے جی
اوڑک سے ہاں تے مہینوال سندی میت چالھندے دل چاوندے جی

مار مار ڈھاہیں زار زار روندے آہیں مار دے حال ونجاوندے جی
اٹھے پھر یاریاں سجناں دے رہو سجرے گھا چماوندے جی

آوے صبر ناہیں اکھیں روندیاں نوں لکھ وار رہے سمجھاوندے جی
کندھا دین وارو واری یار سارے ہنجوں مینہ دی وانگ برساوندے جی

کلمہ وحدہ لاشریک والا کندھا دین دے وقت الاوندے جی
سدھا طرف مدینے دے راہ پھڑیا پیر وادیوانگ اٹھاوندے جی

پار گھل فرشتے نور نوری دھکن جنتیوں قبر کڈھاوندے جی
قدماں وچ رسول کریم دے جی دوہاں عاشقاں نوں دفناوندے جی

فضل فاتحہ آکھ روداں ہوئے دوہاں بیلیاں دا غم کھاوندے جی

کلام شاعر در پند و موعظت عاشقان مجاز

ایسے سوہنے چھیل ملوک دوہنیں گئے خاک دے وچ سمامیاں
ایہ عشق نوں لاج نہ لائیو توڑ چاہڑ گئے نہوں لامیاں

عشق لادناں ایسا نام یارو دتا رب رسول پہنچامیاں
توں بھی عاشق نام دھرا بیٹھوں ایسا عشق نہیں پالو کھامیاں

سچا پیار ہے یار دے نال پائیو کریں یار توں جان فدامیاں
سر دتیاں سرجے لگے مینوں سستا ونج ہی لئیں چکامیاں

ہیں بھی عشق دے وچ گداز ہویا ایہہ دسنے دی نہیں جامیاں
اتنا درد مینوں جیکر آہ ماراں دریاں رکھ درخت جلامیاں

ایہہ صبر دتا رب فضل سیتی مٹھی مٹھی دے لنگھامیاں

دربیان عفو تقصیر خواستن شاعر از روشن ضمیران نکتہ سنج در نظم بندی شعر گوید

تاہیں شعر میرا پر بحر ہویا کیتا رب رسول عطا مینوں
نہیں تاں عاشقاں دے قصے جوڑ بیندا کیکر آوندا چلن چا مینوں

درد عشق دے نال نباہ دتی گل پئی جیہڑی گل آ مینوں
جیکر بھل گیا کتے شعر اندر عیب ویکھ تاں لئی پردہ پا مینوں

آدم بھل گیا ایڈی عقل والا کوئی باجھ خطا سنا مینوں
اک بوٹیوں باغ بنا دتا مالی کوئی ایسا دکھلا مینوں

اکھیں کھول کاریگری ویکھ میری طعنے مار نہ پیا جلا مینوں
فضل شاہ تائیں فضل شاہ کیتا سمجھ بہت فقیر گدا مینوں

در خاتمہ کتاب

میرے ملن [illegible] جیکر سکت رکھیں تیغ دستاں [illegible] ن بیلی
نوال شالا ہووے بس حرف [illegible] پیدا ہیم [illegible] سر گدا جان بیلی

ادس جانے ہیں سبھو ذکر کیتا گل عشق دا کل بیان بیلی

کیتی جوڑ کتاب درست ساری چودھویں ماہ رمضان بیلی روزے

اکھیں کھول کے ویکھ پیار یا ادکیتا عشق دا بحر روان بیلی

جیہتوں عشق چاہیں ٹھہیں اسنوں ایہہ جنت الاماں بیلی

اچھا جانناں ہیں جنھاں عشق ناہیں تنھاں سمان دین ایمان بیلی

دھویں سال اندر میرا پیر آیا کیتا خضر جنہوں خیر دان بیلی

ہجرت نبی کریم تھیں گئی آہی باراں سے تے پینٹھ پچھان بیلی

شعر خوب مرغوب قلوب تائیں لیا طرف محبوب دے مجبوران بیلی

جیکر عشق تھیں ملے مقصود تیرا میتھے کریں درود عیان بیلی

دامن عشقدے لگیاں یار ملا لئیں سمجھ ناتھیو نادان بیلی

میں بھی عشقدا پلوڑا اگڑہ یاسی ملیا یار میرا جو جان بیلی

فضل شاہ سندی ہوئی عشق ولوں کلمہ نبی دینال زبان بیلی

تمام شد قصہ سوہنی و مہینوال تصنیف سید فضل شاہ

قطعہ تاریخ خاتمہ کتاب لاجواب سوہنی و مہینوال طبع زاد جناب مولوی پارس علی صاحب تخلّص علی فرزند رشید حضرت فرید الدہر وحید العصر مولینا مولوی محمد فرید الدین صاحب عباسی التخلص بہ فرید سلمہ ربہ المجید

نویں کوٹ سید فضل شاہ اوتے اج فضل ایزد متعال دا اے

کہے شعر کیہے سحر سامری دے سامر تک سفینہ شاہد حال دا اے

سوہنی کیہے سوہنی کہے من موہنی وہم بھیکھنے جوین خیال دا اے

کرکے نویں سروں ترمیم سوہنی لا عاشقاں بھا ویکھال دا اے

فضل رب دے تھیں نویں کوٹ اندر کوٹ علم تے فضل کمال دا اے

ویکھ شاعر فرید دے شعر ساحر نوں بھلا سحر بھلا سحر بھال دا اے

پریاں بے پریاں ہویاں سن سن ابتر حال پر و بال دا اے

اگے عشق دی اگ نے پھوک دتی ہوا گرم اوتے اگ بال دا اے

علی سال تاریخ ترمیم کارن جہڑا حق تاریخ دے سال دا اے

حضرت عشق کہیا کمیاب قصہ نو ترمیم سوہنی مہینوال دا اے

[illegible]